

PRESBITER

„Én vagyok
az életnek kenyere”
(Jn 6,48)

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XII. évfolyam 4. szám

BUDAPEST

2003. július-augusztus

Az Ige körül
(2. oldal)

Nemzetközi konferenciánk
állásfoglalása
(4. oldal)

Elköszöniünk
Söhajda Pétertől
(12. oldal)

Aratáskor

Gyermek, fáradt gyermek lévén,
Itt ülök egy rakás kévén,
És az áldás nagy tengerét
Áradni látom szerteszté...

S míg hálámtól feltüzelve,
Szót nem lel érzékim nyelve:
Csak néma eszmékben szólok, –
De te, Isten, értesz rólok.

Szemere Pál

Új kenyér

Az új búza már ömlik a garatra.
A föld hálás volt, most is fizetett.
Hogy új kenyér került az asztalodra,
tudod-e, hogy kinek köszönheted?

Köszönd meg népem dolgoz önmagadnak,
köszönd az ekét, kaszát, szekeret,
követ, szitát – s mind kik szerszámot adtak,
ki fűrt, kalapált, szőtt vagy tervezett,

a vetőket, az aratót, a molnárt,
a péket, s kik a kenyeret kihordták...
De az égre is emeld fel szemed,

(tudod, hogy fényt, szellőt, záport ki ad)
s tölts be szíved csendes áhítat,
mikor az új kenyeret megszeged.

Bódás János

Kik ma a boldogok?

Vannak, akik elhitték és próbálják elhittetni másokkal, hogy azért boldogok, mert pénzükért nekik áll a világ, mintha az emberlét lefokozható lenne egy-két anyagi szükséglet teljesülésére. S vannak olyanok, akik együtt úsznak az árral, és a magukfajtaival együtt kiabálva akarják megtörni a szelídek ellenállását, s ez furcsa boldogsággal tölti el őket. És mert vannak, akik a boldogság kéknek hitt madarát úgy kergetik, hogy bemagyarazzák saját maguknak: megéri éhezni és szomjúhozni, s ezért kergetni, kikönyökölni a hatalmat, a befolyást, s ennek eléréséért még a lelkiismeretet is sutba dobják. És mert sokasodik azok száma, akik a fogyasztói társadalom lélekfaló bálványainak igézetében, élő reklámként harsogják: „Amit ma meg ehetsz, ne halaszd holnapra”, mintha az ember csak emésztőcsatorna, vagy gyúrható izommassza lenne. És mert nem kevesen keresik önző vágyaik beteljesülését praktikáik, kapcsolataik, jogkerülő ügyeskedéseik révén, másokat egymással is összeugrasztva, kijátszva, majd az így támadt zavarosban próbálnak halászni. És mert sokan vannak, akik mindig tudják az éppen aktuális széljáráshoz fordítani vitorlájukat, s nem veszik észre, hogy köpönyegforgatásuk közben személyiségük vész el, önmagukat forgatják ki önmagukból, de elhittetik magukkal, ez a boldogság-szerzés igazi technikája, s ilyesféle üzemeikért még elvárják mások csodálatát, tapsát, dicséretét, de legalábbis a jó állásokat, kitüntetések, elismerő okleveleket...

És mivel Uram, keresve sem találsz mindig és mindenütt egyházadban sem akár-csak mustármagnyi szelídséget, irgalmat,

tisztaszívűséget, békességre igyekezést, ezért bűnbánó szívvel, esdekelve kérünk, Szentlelked által: tedd napi tapasztalattá bennünk Hegyi Beszédedet, Lelkedből lelkedzett boldog és boldogító Igédidet, melyek érvényben maradnak az emberi történelem végpillanatáig, hogy egyre többen vallhassuk: Azok az igazán boldogok, akik megértik: kis, mindennapi dolgaikat komolyan véve, kérjék vezetésedet, Uram, s azt, hogy légy útítársunk itt, mert akkor biztosan messzebbre jutunk, s végül hazaérkezünk. Azok az igazán boldogok, akik tanításod szerint az élet tényleges arányait és hangsúlyait érzik, és megtartják, ezért a vakondtúrást meg tudják különböztetni az igazi hegyektől, s látják, mi az egy szükséges dolog, ami után minden más akár megadatik, akár nem, de a csalódás és cinizmus epéjétől így őrzöd meg őket. Boldogok, akikben csend teremődik Igéd nyomán, mert ők eljutnak az igazi bölcsességre, ami derűssé formálja lelküket, arcukat, beszédüket. S azok is boldogok, akik napjaink irgalmatlan szóáradatában és kifinomult hazugságmódszerei között – mindegy, hogy „odafenn”, vagy „ideleln” tapasztalják – tudnak elhallgatni, Téged meghallani, és mások halk vagy szótlan panaszára is odafigyelni. Az ilyenek igazán ismerik az életet, s Nálad békességre lelnek. Boldogok, akik gondolkodnak, mielőtt cselekszenek, s imádkoznak, mielőtt gondolkodnak, így elkerülik a vak vezet világtalant csapdáját. És boldogok, akik felismernek Téged, Urunk, amint közeledsz hozzájuk egy nincstelenben vagy

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás a 1. oldalról)

hajléktalanban, idős vagy szenvedő felebarátunkban, egy legördülő könnyecseppben, mélyről fölfakadó sóhajban, elvállalt szenvedésben; vagy értékre, e tartósítószerez, határidős világban valami maradandóra törekvő honfitársunkban, közösséget, megértést éhező, kereső fiataljainkban, mert az ilyenek által kel fel szeretted hajnalfénye bennünk, s ekkor Igéd napmelege árad át rajtunk a múlt idő vándoraira. Áldott légy az ilyenekért!

Dr. Békefy Lajos
felelős szerkesztő

Zsoltár (részlet)

Téle van az élet jóval: kenyérrel – tisztával,
sóval.
Adjál Uram menedéket, adjál Uram tisztább
létet.
Adjál Uram nyugodalmat, vándornak – hogy
vándorolhat,
éhezőnek adjál étket, s töröljél el minden
vétket.
Félutamon szólok hozzád: közel legyél
Istenország.
Adjál Uram – enyhet adni: ne kelljen így
megfáradni.
Földi létem jaj-siralmas: vagyok bárány,
vagyok farkas:
adjál Uram menedéket, félelmemül ne rakj
fészket.
Fiókad – én elesetten keresgélek elveszetten.
Szép új napot kéne fenni, gyerekekről
gondoskodni:
család, béke, galamb, alma, s cifraságom
fogadalmam:
Néked Uram felajánlom sok alságos
cifraságom.
Adjál Uram nekem békét, add az ember
menedékét,
segíts nekem Uram, árván: vagyok – félben
– a szívárvány,
Uram, hallgatlak a szélben, eme végső
menedékben.
Nem kell dohány, nem kell talmi, csak én
tudjak irgalmazni;
vegyél el terheimből, adjál többet
terveimből
Társat kérek, menedéket, terveimben rakjál
fészket;
tudjak Uram úgy szeretni: vesztés ügyben
nem elveszni.
Ügyeim félbe hagytam, magamnak nem
irgalmaztam:
bepanaszolom magam Néked: enyhítsd meg
a vereséget,
segíts Uram úgy szeretni: emberek közt –
ember lenni.

Nádasdi Éva

Az Ige körül

Örvendezve... Cselekedetek 8,26-40

Istvánnak jeruzsálemi kivégzése és Saul vezette üldöztetések miatt – az apostolok kivételével – a hívők szétszóródtak Júdeába és Samáriába. Tovább terjedhetett azonban az evangélium a Jeruzsálemen kívüli területeken is. Eljutott a samáriaiak közé is, akiket a zsidók lenéztek. Fülöpnek a samáriai szolgálatát csodák kísérték. Egy szívvel és sokan hallgatták. Az áldásokkal teli, a sok örömet okozó szolgálati helyről a Lélek Fülöpöt a néptelen gázai országútra küldte. A nagy hallgatóság helyett itt, *egy embernek*, a megszokott környezet helyett itt, az idegen országúton kellett Jézusról bizonyosságot tennie. A Léleknek fontos volt akkor is és ma is, hogy *egyetlen lélek* megmeneküljön. *Ennek az Igének a tükrében válik nyilvánvalóvá a szórványban élő lelkekért való felelősségünk is.*

Ki volt ez az ember, akiért a Lélek mint egyetlenért munkálkodott?

Az etióp királynőnek, a kandakénak a főembere, aki kincstára fölé volt rendelve. Etiópiában ekkor nőuralom volt. Mellelte szolgálatot csak eunokok teljesíthettek. Ez a főember is eunok volt. Jeruzsálembé járt az Istent imádni. A korabeli közlekedési lehetőségek (hintón közlekedett) mellett az út több hónapot tett ki. A jeruzsálemi istenimádat, nemcsak a távolság, de a Tóra előírásai miatt is problémát okozott. Az V. Mózes 23,2 szerint „nem tartozhat az Úr gyülekezetébe a zúzott heréjű vagy a kimetszett”. A főember Jeruzsálemben, az előírások miatt csak a templom külső udvaráig juthatott. Ott a kezébe adtak, vagy vásárolt egy Ézsaiás tekercset és hazafelé tartva hintóján, azt olvasta. A korabeli szokások szerint az olvasás hangos olvasást jelentett.

Ezt az embert kellett Fülöpnek a Lélek szavára hallgatva „menj oda és csatlakozz ahhoz a hintóhoz” (20) felismerni és megszólítani. Hallotta, amint az Ézs 53,6-7 verseit olvassa. Érted-e, amit olvasol? Fülöp felült a főember mellé a hintóba és a felolvasott rész alapján magyarázta neki Jézust. Most már tudta, hogy ez az egy ember volt a fontos a Lélek számára, akiért el kellett jönnie Samáriából. *A Lélek vezetésében élt, ezért nem volt számára kis és nagy feladat,*

csak az, amit a Lélek adott neki. A Lélek vezetésében járva a kis feladat nem kisebb, mint a nagy feladat, csak más.

Az Úr Lelke előkészítette a főembert a Fülöppel való beszélgetésre. Bár magas méltósággal rendelkezett, mégis nagy magányban élt. A királynőt szolgált, társa nem lehetett. Más társat sem választhatott. Élete fájdalommal volt teli. Talán kasztráltsága miatt sokak előtt megvetett volt. Megvetettségét, magányát hordozva nagy és veszélyes útra vállalkozott.

Az ézsaiási részben is egy megvetett, fájdalmakat hordozóról szólt az írás. Megvetetté, sőt átokká vált érettünk, mert átkozott mindenki, aki a fán függ. Bűnössé vált, mert magára vette bűneinket. Ártatlan volt, de miattunk vitték halálba, mint az ártatlan bárányt. Némán túrt, száját nem nyitotta ki. Mindez prófécia volt, ami Urunkban, Jézus Krisztusban teljesedett be. A Lélek a főember előtt feltárta a pergament tekercs szövegén keresztül az evangélium rá vonatkozó üzenetét.

Most már nem kellett tovább olvasni. A Lélek megértette vele, hogy érte is feláldoztatott a Bárány, vére őt is tisztára mosta. Új életben élhet. Aki elfogadja ezt az új életet, az eldobhatja a régit. A megkeresztelés volt ennek a külső jele. A vízbe alámerülve meghalt a régi élete számára és új életben emelkedett ki. A főember *hitvallást* tett. Nem megtanult szöveget mondott, hanem a benne életté vált igazságot vallotta meg. Nem fogalmazta meg előtte Fülöp, hogy utána mondja. Maga fogalmazta meg: „*Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia*”. Már nem volt szüksége Fülöpre, aki teljesítette, amiért a Lélek odarendelte. A főember pedig „örvendezve” haladt tovább az úton. *A személyessé vált kegyelem felismerésekor öröm, békesség lesz úrrá az ember szívében.* A főember a hazafelé vezető úton megtalálta azt, aki hiányzott neki. Most már nem kellett Jeruzsálembé mennie, hogy békeséget leljen, mert a békesség a megismert új Urával, a szívében vett lakozást.

Látszik-e rajtunk az örömben élés? Pedig mindenkor van rá okunk. „Örüljete az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljete”

(Fil 4,4). Van rá okunk minden körülmény között. „Nagy volt az örömöm az Úrban, mert én megtanultam, hogy körülményeim között elégedett legyek” (Fil 4,10). Vannak nehezen elviselhető, szenvedéssel teli élet szakaszaink. Mégis mindenkor örüljete! Tekintsünk az ujjongva örülés reménysége felé. Ez az előre tekintés minden örömmel a forrása lehet. Keressük, akiket az Úr utunkba hozott, hogy bizonyosságot telessünk róla. Az egy ember is nagyon drága az Úr számára. „Egy lélekért se érjen vádja téged!”

Dr. Cseh Lajos

Iskolakezdesre

Hatodik zsoltár: A gyermekek

Uram!

Nemek szerint szétválasztottad az embereket, hogy az egymás utáni vágyakozásban

Teljes összhangban rezdüljenek lelkük mélyének húrjai.

A közös vágy szülőttei a gyermekek, az édes gyermekek,

Akik tiszta, szeplőtlen szellemmel érkeznek hozzánk.

És én gyűlöletet, rettegést és előítéletet oltok szellemükbe,

Bunkereim arra tanítják őket, hogy az élet sötét és a jószándék hiábavaló,

És ha felnőnek, nemes tettekre készen,

Hivatásos gyilkosokká képzem őket,

S erkölcsös bénaságban múlnak el legszebb éveik.

Uram! Mentsd meg gyermekeim,

Mentsd meg szellemüket,

Hogy romlottságom ne ronthassa meg őket,

Mentsd meg az életüket,

Hogy a fegyver, amit másokra fogok,

ne pusztíthassa el őket,

Hogy jobbak legyenek, mint szüleik,

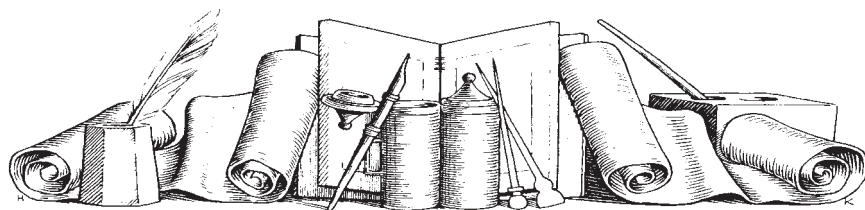
Hogy megalapítsák saját birodalmuk,

Szépség, igazság, becsület, összhang és jóakarati birodalmát,

Hogy béke és szeretet uralkodhassék.

Mindörökké.

Szent-Györgyi Albert

Keletkezéstörténet

János első levele

A második nagy keresztyén tanítói nemzedéknek kiemelkedő személyisége volt János. Efezusban telepedett le, onnan írta levelét, olvasói megerősítésére. Levelében a gyülekezetből kiszakadt (2,19), „más tanítást” követők ellen lépett fel. Ezek tagadták Krisztus testet öltését, azt, hogy valóságosan emberré vált. Nem fogadták el, hogy Istennek Fia azonos a földön szenvedő, és meghalt Jézussal. Hitüktől elválasztották a saját életüket és magatartásukat. „Magas” istenismeretük birtokában lenézték a közönséges keresztyéneket. Mindez gőgössé és felfuvalkodottá tette őket. Az ember megváltása nem Krisztusnak a feláldozás által, hanem saját igazi lényüknek a felismerése által következett be – mondták. Mindezt úgy jelenítették meg, hogy különleges felismerésnek (gnózis) a birtokába jutottak, amivel mások nem rendelkeznek. Szétválasztották az anyagi világot – amit megvetettek – a szellemi világtól, amit a test rabságából felmentettek. Krisztust csupán szellemnek fogadták el. Krisztus a testtel megkeresztelésekor került egybe, de megfeszítése előtt a szellem elhagyta és csak a testi Jézus halt meg a kereszten. Magukat, legbelsőbb lényük szerint, Istennel azonosnak tekintették. Szellemi látásuk – ismeretük által – ismét egyesül az Istennel, ezért megszabadulnak minden földi kötöttségtől.

A tanításnak különböző kifejtett formái alakultak ki. A gyülekezetben ennek csak a kezdeti változata volt fellelhető. Ez ellen indított az apostol harcot. Levelében központi

helyet foglal el, hogy a Fiú valóságos ember volt, aki a bűnök váltságáért halt meg. Ugyanakkor valóságos Isten is. A hitvallás alapjává emeli, hogy „Jézus Krisztus testbe jött el, az Istentől van”, „amelyik lélek pedig nem vallja, az nem Istentől van” (4,2-3).

Az Istennel való közösség nem sajátítható ki egyesek számára, hanem annak valóságos szeretet formájában kell megnyilvánulni a hívó testvérek iránt. „Aki szereti testvérét, az a világosságban van” (2,10).

A gnosztikusok erkölcstelen életével szembehelyezkedve tanította, hogy mindaz, ami a világban van, a világtól van. A világ azonban elmúlik, és annak kívánságai is (2,16-17).

A levél írójaként sokáig egyértelműen a negyedik evangélium szerzőjét tekintették. A két mű között számos azonos vonás található. Gyakori a negyedik evangéliumra való visszautalás. Megegyezés van abban, hogy a szerző azok közül való, akik ismerték a negyedik evangéliumot.

A levél üzenete – a felépítése miatt – nehezen követhető. Nem folyamatos, hanem megszakításokkal teli gondolatok alkotják. Egyszer már kifejtett igazságra ismételtel visszatér, mintegy nyomatékot adva fontosságának.

A levél felépítése:

- bevezetés (1,1-4)

- Istennel való közösség, a testvéri szeretet és annak következményei (1,5-2,17)

- a keresztyén ember élete a jelenben és az eljövendő ítélet fényében (2,18-3,24)

- a szeretet mint a hit gyümölcse és a hit megvallása (4,1-5,12)

Cs. L.

Augusztus 20-ra

István király intelmei fiához, Imre herceghez

„Te pedig, fiam, valahányszor Isten templomához járulsz, hogy Istent imádd, Salamonnal, a király fiával, maga is király lévén, mindig mondd »Küldd el, uram, a bölcsességet a te nagyvottnak székétől, hogy velem légyen és velem munkálkodjék, hogy tudjam, mi légyen kedves nálad minden időben.« És ismét: »Uram atyám, én életemnek Istene, ne hagyj engem álnokságnak gondolatában, az én szemeimnek ne adj kevélységet, és a gonosz kívánságot távoztasd el tőlem, Uram. Vedd el tőlem a testnek kívánságait, és a tisztátalan és esztelen léleknek ne adj engem, Uram.« Ezzel az imádsággal fohászkodtak hát a régi királyok, te is ugyanezzel fohászkodj, hogy Isten minden vételked eltörlésére méltasson, hogy mindenki legyőzhetetlen királynak hívjon. Imádkozz azért is, hogy a tétlenséget, tunyaságot elkeresse tőled, megajándékozzon az erények összességnek segedelmével, s így legyőzhess látható és láthatatlan ellenségeidet. Hogy valamennyi alattvalóiddal együtt gondtalanul, ellenséges támadásoktól nem háborgatva, békében végezhesd életed pályáját.”

Részlet a IX. részből: Az Imádság megtartásáról

A Magyar Református Presbiteri Szövetség 12. nemzetközi

A Magyar Református Presbiteri Szövetség a Szlovákiai Református Presbiteri Szövetség meghívására 2003. június 27-29. között Révkomáromban és Komáromban tartotta 12. Nemzetközi (kárpát-medencei) Presbiteri Konferenciáját, amelyen Magyarországról, Horvátországból, Romániából, Németországból és természetesen Szlovákiából mintegy 80 fő vett részt, de egyes alkalmakon ennek kétszerese is.

A konferencia témája: „Az Európai Unió – mit adhatunk, mit kaphatunk?” (ajándékokat, veszélyeket) volt. Ebben a témában meghallgatták a résztvevők

- Th. Dr. Erdélyi Géznak, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspökének igazgatóját és előadását,
- Fazekas László révkomáromi lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző,
- Máté László komáromi lelkipásztor, egyházmegyei főjegyző,
- Dr. Nagy Lajos modrányi lelkipásztor, esperes,
- Uwe Martin Schmidt lelkipásztor, missziói ház vezető (Jóka) igazgatóját,
- Dr. Benke György ny. teológiai tanár,
- Németh Zsolt, a Magyar Országgyűlés külügyi bizottsága elnökének,
- D. Szabó Dániel, a Magyar Református Presbiteri Szövetség elnökének előadását, majd a következő állásfoglalást alakítottuk ki:

❶ A helyzetfelmérés során megvizsgáljuk az Európai Unió jelen állapotát, amint az jön a múltból és megy a jövő felé. Megállapítottuk, hogy míg az Unió elsősorban értékközösségnek és védelmi közösségnek indult, ma mind erősebben megjelennek az érdekközösség, sőt az egyéni érdek és hatalmi befolyásnyerés jelei.

Az értékek: békeség (stabilitás), szabadság, jólét. A védelem elemei: a gyengék, az elnyomottak, a szegények, a kisebbségek védelme az erősebbektől, az elnyomóktól, a kizsákmányolóktól, sőt, szükség szerint a többségtől. Mindezeket a szolgálat lelkületével lehet jellemezni.

Az érdekek: a gazdasági előnyök kiharcolása, a szinte kizárólagos anyagi jólét előtérbe helyezése (fogyasztás), az önzés, amely mögött a hatalmi versengés, a hatalomvágy húzódik meg. A hatalom pedig fokozatosan felemészti az értékeket, mert az uralkodás lelkülete jellemzi.

Amikor emberi világunk, a világ nagyhatalmai szinte belekényszerítenek mindenkit ebbe a gazdasági és így hatalmi versengésbe, féltő, hogy az értékek mind jobban háttérbe szorulnak, sőt deformálódhatnak, át is értékelődhetnek. Így válhat a tolerancia életellenes jelenségek megtűrésévé, a szabadság szabadossággá, a jólét hétköznapi anyagelvűséggé és az egyre tökéletesebb eszközök felhasználása egyre tökéletlenebb célok érdekében.

Révkomáromi városháza. Fotó: Váczi Gábor

Visszatekintve az elmúlt századokra, azt látjuk, hogy a nagy birodalmak erkölcsileg és valóságosan mind gyorsabban pusztulnak le, miközben a technika fejlődését is felhasználva a bűneset óta meglévő élet- és természetellenes indulatok egyre szélsőségesebb és tömegesebb formában öltenek testet.

Ugyanakkor az igei értékek (a Tízparancsolat és annak összefoglalása, a két nagy parancsolat) ma is erkölcsi alapul szolgálnak a világnak, még ha évszázadok során nem egyszer maga az egyház, de mi magunk is meggyaláztuk azokat. Az emberi érdekek viszont nagyon is ideigvalók.

❷ Mindez tehát riasztó jövőt vetít elénk. Ez azonban nem riaszt meg minket, mert Isten Igéjéből tudjuk, hogy ez a világ nem valami új Édenkert felé, hanem az elmúlás felé halad. A bűn egyre növekszik, de ahol a bűn egyre növekszik, ott egyre jobban növekszik a kegyelem, mégha ez számunkra, perc-emberkéik számára nem is

mindig nyilvánvaló. Az Ige szava azonban kőszájként megáll.

Nem riadunk meg azért sem, mert nem a félelemnek lelkét, hanem az erőnek, szeretetnek és józanságnak lelkét kaptuk, illetve ha kérjük, kapjuk. Ehhez bibliai és egyháztörténeti példák állnak előttünk: József, Dániel és társai, akik pogány környezetben világbirodalmakban is megőrizték hitüket, népükhöz való ragaszkodásukat, miközben Isten olyan talantomokat adott nekik, hogy társadalmuknak is javára váltak. Pál, aki az eurakvila széltől sodortatva egy hajón néhány társával együtt volt, fogolyként is fel tudta mutatni, hogy Isten az emberi életet fontosabbnak tartja, mint az anyagi javakat. Ezekben a példákban azonban az is benne rejlik, hogy mindez nem mentette meg őket a szenvedésektől, megpróbáltatásoktól, de Isten kimentette őket ezekből, és ennek révén embereket nyert meg. „De ha nem tenné is”, az is mindig Isten ügyét szolgálja.

Figyelemreméltó példa Pál élete abban a tekintetben is, hogy amikor először lép Európa földjére, a városon kívül egy kereskedő asszonnyal imádkozik együtt, majd utána egy hamis lélekkel igazat szóló nőt szabadít meg megköötöttségéből, de ezzel érdeket sért és ezért fogságot és megaláztatást szenved. Az érték- és érdekösszeütközésnek jó példája ez, ami nekünk is jelzi, hogy ha mi az igei értékek oldalán állunk, akkor megpróbáltatásokra számíthatunk.

❸ Amikor sorra vettük, hogy milyen ajándékokat vihetünk mi Európába, akkor három fontos ajándékot jelölhettünk meg:

a) A csapások, a történelmi tragédiák mögött általában felismertük Isten ítéletét, vagyis bűneinket. Erre emlékeztetnek reformátoraink, nagy költőink, íróink, akár a nemzethalál félelmét is felidézve. Vajon felismertük és megvallottuk-e azokat a bűneinket, amelyeket Isten a XX. század tragédiáival büntetett meg (két háború, Trianon, nagyhatalmi elnyomások), miközben büntetéseivel új feladatokra is ajtót nyitott. „Te okoztad, hogy civakodnak velünk szomszédaink, ellenségeink pedig gúnyolnak bennünket. Seregek Ura, újíts meg bennünket!” (Zsolt 80,7-8)

b) A megtartás megtapasztalása. Jóllehet állandóan kísértett a nemzethalál veszedelme, országunkat feldarabolták (há-

(kárpát-medencei) konferenciájának állásfoglalása

rom, majd hét részre) mégis megkegyelmezett nekünk az Úr, és mellettünk ugyan hatalmas birodalmak omlottak össze, miközben ha a tűzből mentett üszökként is, de megmaradtunk. Mindezt annak ellenére is, hogy „sokszor megmentette őket, de ők önfejlően engedetlenek maradtak és mélyre süllyedtek bűneik miatt.” (Zsolt 106,43)

c) Mindezek során azonban megtanultuk, hogy megértsük, befogadjuk a hozzáink érkezőket: kapcsolatteremtő és szeretetből fakadó toleranciakészség alakult ki bennünk. Néhány rövid korszakot leszámítva nem asszimiláltunk senkit erőszakkal, hanem szeretettel befogadtunk szinte minden üldözöttet. Amikor ezt nem tettük, Isten súlyos ítélete sújtott minket ezért (XX. század). Legyen ez intő példa a jövőre is.

4) Amikor sorra vettük, mely veszedelmeket viszünk magunkkal Európába, akkor azt kellett látnunk, hogy azok az ajándékaink negatívjai, vagyis ha az ajándékokat nem Istennek, hanem a magunk nagyszerűségének, más népnél való különb voltunknak tulajdonítjuk, akkor az ajándékok veszedelmekké válnak. Mert ugyan egy népnél sem vagyunk alábbvalóak (jóllehet ezt sokszor sugalmazzák nekünk), de különbek sem. Így lesz az ítéletek mögött az Isten felismerése helyett önpusztítás, önsorsrontás, ön- és magzatgyilkosság. Így lesz a megtartás megtapasztalása mögött olyan önvigasztalás, sírva-vigadás, hogy mi különbek vagyunk, mint mások. Így lesz a szeretet toleranciájából enerváltság, önfeladás, önállótlanág, a paternalizmus iránti vágy. (A sok „ön” kezdetű szó arra figyelmeztessen, ha Isten nélkül, önmagam akarok valamit csinálni, akkor az áldásból átok lesz.)

5) Megvizsgáltuk azt, hogy milyen ajándékokat kaphatunk Európától.

a) A szekularizáció gyors európai terjedése ellenére számos olyan közösség létezik Európában, amelyek által Isten ajándékot adhat nekünk, csak fel kell vennünk a kapcsolatot ezen közösségekkel. Ők a szekularizációra jobban fel tudtak készülni teológiailag és a gyakorlatban.

b) A nyugat-európai egyházakban már jobban leépült a hierarchia, mint nálunk, ami a nem lelkesítő egyháztagok, különösen a presbiterek aktívabb részvételét is jelenti a gyülekezeti munkában, természetesen nagyobb felelősségüket is.

c) Az istentiszteleti liturgiában a gyülekezet tagjai is aktívan részt vesznek.

6) Az előadások és a beszélgetések alapján a következőkben fogalmazhatjuk meg azokat a veszélyeket, amelyek az EU-ba való belépésünk után felmerülhetnek:

a) Mivel egész Európában csökken a népesség száma, így fennáll a veszélye, hogy egyrészt jólképzett fiataljainkat a nagyobb anyagi jóléttel elszívják, másrészt egész Európa egyre jobban rá lesz utalva az ázsiai és afrikai térségből származó bevándorlókra, úgyhogy 2050-re 30 százalékkal növekedhet a nem európai származású népesség Európában, ami számos etnikai, kulturális, szociális és vallási konfliktus forrása lehet. Európa erre, mint már ma is, nem a szeretet, hanem a félelem toleranciájával válaszol, ami viszont azt jelenti, hogy nem a bevándorlók veszik át értékeinket – amelyek nem egyszer hamis értékek – hanem fordítva.

b) Az előzőekből és a hatalmi törekvéseket hordozó, mindenáron az anyagi jólét megteremtésének szándékából következően a nemzeti, vallási önazonosság feladását fogja az EU segíteni, ami a globalizációt segíti. A De Gaulle által álmodott nemzetek Európája helyett egy föderatív Európa létrejöttét vetíti előre az európai alkotmánytervezet.

c) Erre válaszul viszont erősödhet az a fajta nacionalizmus, mely a saját nemzetét szereti csak, de a másikat gyűlöli, létrejöhet a kis közösségekbe való bezárkózás, vallási vonatkozásban a szektásodás. Ezt csak tovább erősítheti, hogy a gyengék, kisebbségek, szegények védelmét, mint értékeket egyre inkább felváltják a gazdasági és hatalmi érdekek.

7) Végül mindezeket figyelembe véve a konferencia az alábbi feladatokat fogalmazta meg:

a) Jézus Krisztus missziói parancsa változatlanul érvényes, ezért azzal elő kell állni alkalmas és alkalmatlan időben. Azonban nem mindegy, hogyan: úgy, hogy azt a szekularizálódó világ értse, amint ezt a sardisi gyülekezethez írt levélből tanulhattuk. (Jel 3,16)

b) Fontos a sorrend is: először hagynunk kell, hogy minket járjon át úgy a Szentlélek, hogy ne csak szavainkkal, hanem azokkal összhangban, életünk példájával

is hirdessük mindenkor az Igét. Fontos, hogy gyülekezetünk, egyházmegyénk, egyházkerületünk, a magyar reformátusság egy-egy egysége megtalálja azt a sajátos feladatát, amit Isten már elkészített számára, ott, azon a helyen és abban az időben, ahová és amikor Isten elrendelte. Az előzőek ugyanis csak előkészületek arra, hogy a missziói parancsot minden nép számára teljesíteni tudjuk. Ennek nélkülözhetetlen elemei: a naponkénti igeolvasás, igehallgatás és a szeretetszolgálat. A tagok között ez kovácsolja ki azt az egységet, melyre Isten áldását adja.

Jó gyakorlati tapasztalatokat is cserélünk e téren, mint például a presbiterek bevonása a bibliaórák megtartásába, a pedagógusok megszólítása, a gyermekek templomi szolgálatba való bevonása, énekkari találkozók stb.

c) Külön is hangsúlyt kapott az, hogy ha fiataljainkat el is fogják szívni, ők vigyék magukkal az evangéliumot, mint Dániel és társai a hitüket. Igyekezünk őket arra nevelni, hogy családjuk legyen gyülekezet, gyülekezetüket pedig tegyék családiassá, megérezzék, hogy a boldogság nem az anyagi jóléttől függ, és így visszagyógyodjanak ezekben az otthonokba.

d) Imádságainkkal és Istentől kapott útmutatásaink bátor kimondásával vegyünk részt annak a nemzetstratégiának a kialakításában, melynek keretei között mindezek a feladataink megvalósulhatnak: jó fóruma lehet ennek a Magyar Reformátusok Világszövetsége és a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata, de a gyülekezetek közötti testvérkapcsolatok is, és ezek mellett épüljenek ki más regionális egyházi kapcsolatok is.

e) A leírt veszélyek arra is intenek, hogy a Jézus Krisztusban való keresztyén egységre is mind nagyobb szükség lesz és ezért – nem feladva sajátos önazonosságainkat – meg kell találni az együttgondolkodás, együttműködés kereteit a protestáns egyházak között épp úgy, mint a római katolikus és az ortodox testvérek vonatkozásában. Szükséges ez az európai színterem éppén úgy, mint gyülekezeti szinten.

f) Az Ige arra tanít, hogy intsünk és feddjünk is. Ezért egységes véleményt fogalmazunk meg arról, hogy

(Folytatás a 6. oldalon)

(Folytatás a 5. oldalról)

- nem értünk egyet azzal, hogy az Európai Unió a kisebbségek közösségi jogaival nem foglalkozik, ezzel elvetve a kisebbségek, a gyengék, az elnyomottak védelmének értékét, jóllehet Európában számos kisebbség él korábbi, érdekeken alapuló hátramegvonások nyomán. Készek vagyunk elismerni, hogy a keresztyénség kisebbséggé vált Európában, de akkor illessenek meg minket azok a jogok, amelyek esetleg éppen életellenes kisebbségeket védenek,

- ebből kiindulva elutasítjuk, hogy miközben vannak ma is hatályos jogszabályok, melyek alapján megvédekezhetnek közösségeket, az Európa Tanács elfogadja egy megbízását hibásan teljesítő személy jelentését úgy, hogy azzal meg kívánja akadályozni azt, hogy a kisebbségek – így a magyar nemzet részét képező kisebbségek is – negatív diszkriminációját Magyarország némileg csökkentse,

- szolgáljon ez tanulságul minden kormányzatnak – a magyar kormányzatnak és az EU kormányzatának egyaránt – arra is, hogy a félelemből származó tolerancia mindig újabb tévesztéssel, értékeladással jár.

③ A konferencia örömmel értesült a Szlovákiai Refomtátus Keresztyén Egyház örömeiről és gondjairól, így különösen is arról, hogy

- a reformátusság életszínvonalának csökkenésével fordított arányban nő az adakozókedve, mely különösen is megmutatkozott a kárpátaljai árvíz alkalmával,

- erős remény van, hogy Révkomáromban megnyílhat a magyar nyelvű egyetem a teológiai fakultással.

Örömmel értesült, sőt a záró áhítat során személyesen is megtapasztalta, hogy a Révkomáromi Református Egyházközség az évszázados hányattatás ellenére ma is élő gyülekezet sokféle aktivitással, élő ifjúsággal.

Ugyanerről és a két gyülekezet közötti jó viszonyról értesült a magyarországi Komárom gyülekezetével kapcsolatban is.

A konferencia résztvevői megköszönik a szolgálóknak szolgálatukat, az előadóknak előadásait, a két komáromi gyülekezet presbitériumának és asszonyainak, a Művészeti Alapiskola tanárainak, diákjainak és a Péczeli Kollégium személyzetének szeretettől sugárzó, áldozatos munkáját, amelyre sokáig emlékezni fogunk.

Révkomárom és Komárom,
2003. június 29.

Íme: új jött létre (1.)

Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre.

Mindez pedig Istentől van...

2Kor 5,17

Kedves Testvérem!

Arra kérlek, hogy együtt gondolkodva – és Isten Igéjének igazat adva – jussunk el oda, hogy

– hittel és meggyőződéssel tudjuk vallani – de ne csak otthon, vagy a hívők közösségében, hanem a hitetlen világban is – hogy az Élő Isten a világ teremtője, és Ő „fenntart, és bölcsen igazgat mindeneket”.

– Továbbá hittel valljuk azt is, hogy a lelki szemek, a lelki látás is, amivel a világ dolgai és eseményei mögött és fölött meglátjuk az élő Istent, az Ő teremtő műve.

Először tehát foglalkozzunk avval, hogy

1. milyen az Isten ismerete nélkül élő – lelkileg vak – természeti ember helyzete,

2. majd avval folytatjuk, hogy hogyan juthatunk el erre a lelki látásra?

3. és végezetül avval, hogy mit jelent Krisztusban lenni.

1. A lelkileg vak ember

Az első emberpárnak az Éden-kertben még természetes volt, hogy közvetlenül beszélgetett az Istennel. Ismerte őt, nem volt kétséges számára Isten léte. Mi már nem így születtünk, s évezredek óta senki nem így születik. Ahogy az ember csecsemőként megkezdte földi életét, észleli az őt körülvevő világot. Először ez nem terjed túl a fölé hajló édesanyjai arcon, a saját kezén, esetleg a babaágy fölé lógatott játékokon. Ez a világlép tágul, ahogy telnek a hónapok, s belekerülnek a családtagok, a látogatók, a lakás, a kert, a mindennapi séták útvonala is.

De Istenről, a dolgok keletkezéséről, a múlttól, jövőről még semmit nem gondol az ember. Úgy is mondhatnánk, hogy *vakon születünk* – legalább is lelki látás szempontjából vakon, és sajnos sokan így is halnak meg.

Ennek a csak a földi, evilági dolgokon tájékozódó, vak emberi létnek is több szintje van. Melyek ezek?

a) A természeti ember

Él még ma is néhány kis népcsoport a civilizált világtól távol, akik, mint az ősemberek, a természetben készen található élelmek és eszközök gyűjtögetésével tartják fenn életüket. Ha ezek a természetes források kiapadnak, akkor vagy továbbmennek új lelőhelyekre, vagy kihal a közösség.

De ne higgyük, hogy ez csak valahol Afrika belsejében, vagy valamelyik Csendes-óceáni szigeten fordul elő!

- Minden csecsemő pont ilyen állapotban van. Elfogadja a készen felkínált táplálékot. Azon túl, hogy elfogadja, semmit nem tesz érte, s ha soká nem kap enni, elpusztul.
- Ismerek sajnos olyanokat is, akik felnővén sem jutnak túl a csecsemő szinten, és szülei vagy a társadalom nyakán, munka nélkül élőködnek – vagyis csak elveszik a kész gyümölcsöket. Jártam a beregi vidéken egy kis faluban, ahol a lelkipásztor felesége elmondta, hogy több olyan húszon-éves fiatalember is van a faluban, akinek dolgos szülei már beköltöztek a városba, és ők ottmaradtak a nagyszülőkkel a régi házban. Sok munka lenne a ház körül, más gazdák is felfogadnák őket napszámba, a parókia körül is lenne mit tenni, de ők nem hajlandók semmit se dolgozni, csak elkocsmázzák, eldiszkózzák a saját segélyeiket és a nagyszülők nyugdíját is, a kertet pedig és a házat az idős emberek tartják még rendben.
- Nagyvárosokban él egy hajléktalan réteg, akik „kukázásból”, vagyis a nagyváros szeméjtében turkálásból, lomtalanítások utáni gyűjtögetésből, kéregetésből tengetik életüket.
- De ugyanezen a természeti ember szinten vannak azok az embertársaink is, akik lakások, nyaralók, autók, üzletek feltörésével, kifosztásával – vagyis a készen rendelkezésükre álló környezetből – gyűjtögetéssel tartják fenn életüket.

Dr. Viczián Miklós

Emlékezetes presbiterek

Balla Péter

(1908-1984)

Az ország, az egyház, az SDG énektanára. A Tanár. Arcképéről szívet, vesét vizsgáló ember tekint ránk. Lehet, hogy nem is vizsgálódik, hanem szugerál. Valamire rá akar venni minket. Énekeljünk vele együtt: zsolnárt, népdalt, vagy éppen szerzeményeit, a pentaton (ötfokú) énekeket. A germán, angolszász sorozatban gyártott dalok helyett régmúlt elődeink pusztákról hozott dallamait. Ha őseink a pusztáról már magukkal hozták Sámuel, Mózes, Dávid bibliai történeteit, a nyelvünk ősi héber nyelvi fordulatot tükröz, miért ne lehetne, miért ne kellene éppen nekünk magyaroknak ősi dallamainkkal Krisztust dicsérni?

Krisztus a Király, nézzétek, feláll, hangosan kiált: – Halljátok a Királyt: „Akinék lelke szomjasan ég, Jöjjön énhozzám és igyék, Hozzám jöjjetek, bennem higgyetek és forrás támad, élő víz árad belőletek.”

„Balla Péter énekköltői poézisének talán leghatalmasabb megnyilatkozása ez az ének.” (Kálmán Lajos)

A néző, látó Balla Péter tudja, mi hiányzik, s mit kell tennünk: közösen énekelni! A közös ének megszünteti szörnyű magányunkat. Ha képzettsége után érdeklődünk: hegedűművész, ki hátat fordított a pódiumnak. Ha foglalkozását kérjük: tanár. Ha hivatása után kutakodunk: az az ember, ki az országot megénekelte. Ahol ő megjelent, ott énekelni kellett. Nem parancsra, hanem belső késztetésre. Hacsak három embert talált együtt: énekeltek. Ha százan voltak együtt: harsogtak. A rádió mikrofonján át és a sokszáz hanglemezre vett népdal közvetítésével, az egész országot rászoktatta a zsolnárra és népdalra. Veres Péter is énekelte. Németh László, Kodolányi János sem maradt ki. Sőt akadtak olyan hitehagyottak, akik nosztalgikusan, szinte fájó szívvel emlékeztek vissza arra az időre, mikor Balla Péterrel énekeltek: „Szívemet Hozzád emelem, és benned bízom, Uram!”

Hogyan alakult ki a „ballapéter” – jelenség? Édesapját, a hajdúszoboszlói állatorvost az I. világháború küszöbén Belényesre helyezték. Így Balla Péter az első elemítől kezdve az érettségiig ott végezte tanulmányait. S mivel ott román uralom alá kerültek, románul is jól megtanult. Édesapja szenvedélyes muzsikusként állt. Mind a négy gyermekét megtanította hegedülni. Sőt, hangszereiket is maga készítette. Így eshetett meg, hogy Balla Péter az érettségi izgalmaival azzal vezette le, hogy gyermekoperát írt. Ennek alapján kinevezték a frissen alapított tanítóképző ének- és zenetanárának. Majd fényes ösztöndíjat kapott – volna – Párizsban, ha ő nem köt ki Budapesten. A zeneművészeti főiskolán Bartók, Kodály, majd Lajtha László tanítványa lett, szegénységben.

Ennek okán kért és kapott szobát az SDG (Soli Deo Gloria református diákszövetség) Kálvin-téri diákothonában. Az egyik szomszédos szobában székely egyetemisták laktak. Esténként daloltak. Borzadva hallgatta, hogy a székely fiatalok „schneiderfániznak”, azaz akkor dívó „modern” pesti dalokat énekelnek. Kivetköztek székelységükből. A folyosón kitűzött egy papírlapot hatalmas kérdőjellel. Mi akar ez lenni? Az érdeklődőknek felajánlotta, hogy hetenként egy este szívesen tanít igazi népdalokat. – Ebből hajtott ki az egész országra kiterjedő éneklő mozgalom. Előbb az SDG országos énekvezére lett. Eközben Jézushoz is egyre közelebb került. 1937-ben a református konvent énekügyi előadója. Részt vett a megújuló énekeskönyv szerkesztésében. Minden alkamat felhasznált arra, hogy Jézusról, a világ egyetlen reménységéről tanúságot tegyen.

Amikor a harmincas évek elején Lajtha László és Mórincz Zsigmond közös filmet készített „Hortobágy” címen, ő tanította meg a csikósokat, gulyásokat, pásztorokat őseik elfeledett énekeire. Két nagy gyűjtőutat is tett: a bukovinai székelyekhez és a moldvai csángókhoz. Azonban míg má-

sok „csak” gyűjtötték a népdalokat, ő hivatásának tekintette, hogy terjessze azokat. Három népdalgyűjteménye jelent meg: Kis magyar daloskönyv. A magyar népdal kistükre. Dalolj velünk. A XVI-XVII. századi dicséreteket tekintette a magyar lélek nagy kincseinek. Ezeket már édesanyjától, a tiszadadai paplánytól, Szücs Margittól tanulta.

A zsolnárok, dicséret, népdalok tanításáért minden másról lemondott. Az ifjúkori hegedűművészi ambíciókra is csak az emlékeztetett, hogy idős korában a monori, üllői, vecsési zeneiskolákban tanított.

Két dolog igen elszomorította, sőt megbetegítette. Zeneügyi státusát megszüntették a konventen. (Ez is része volt a missziót sorvasztó intézkedéseknek!) Bár kinevezték a Népművelési Intézet egyik vezetőhelyére ámde a népdal hamarosan „nemkívánatos” lett Kodály hazájában. (Ádám Jenő tankönyveit is nyomdafriszen bezúzták...) Elárastották az országot a fertelmes csaszituskák, az üres és idegen sanzonok és songok. Muksainak tekintették azt, aki népdalt akart énekelni.

Lelki otthona a vecsési eklézsia volt. Itt négy évtizeden át szolgált presbiterként. Idős korának üdítő órái voltak az SDG szénior-közösségek találkozói. Az immár megöregedett ifjak valósággal kérlelték őt, hogy énekeltesse meg őket. Egykori lakóházán emléktábla hirdeti, hogy 40 éven át itt élt és dolgozott. Gyötrelmes óráiban megújító erőt jelentett egyik éneke: „Jézus, a gyógyító kezéd megfogta már a szívemet (s én is tudom, büntelen leszek) majd nálad odafenn, a mennyben odafenn.” (Új szívét adj)

Dr. Papp Vilmos

Tanuljunk gyorsan (újra) „reformátusul” (4.)

PAP – PRÉDIKÁTOR – LELKÉSZ – LELKIPÁSZTOR – V. D. M.

Ugyancsak zavarbaejtő az igehírdetőre vonatkozó elnevezések bőrsége. Zavarbaejtő. Úgy járunk, mint a kamaszodó gyermek, aki élete bizonyos korszakában nem tudja, hogy mikor kell bácsit, nénit mondani, s kit mikor kell úrnak, asszonynak tekinteni, s eszerint köszönni.

Az idézett elnevezések mind szükségesek, de általában nem felcserélhetőek. Mindenekelőtt tisztázzuk jelentésüket.

A „pap” nyelvújítási szóval: áldozár. A pap attól pap, hogy áldozatot mutat be. A római és görög katolikus, az orthodox és a kopt – a felsorolásban csak párat említünk –, a görög, római stb. pogány papoknak az utódai, fel egészen a római pápáig, aki megörökölte a római „pontifex maximus” címet és ma is használja. Nekünk reformátusoknak csak egyetlen papunk van: Jézus Krisztus, ki önmagát adta áldozatul bűneinkért. Ennek nyomán valljuk az „egyetemes pap-ságot”, amikor is, aki keresztyén, életét Istennek áldozza. Külön hivátszerű papi rendet nem ismerünk el. Tehát nálunk nincsen klérus, sem főpap, sem közpap. Bár a nyelvújítás kora után beszéltek „papolástanról”, azaz teológiáról, közelebről annak egyik tárgyát említették e neven: a homiletikát, s általában a gyakorlati teológiát, de tudjuk, hogy a nyelvújítókat nem hitvallási szempontok foglalkoztatták. Római katolikus pap – a maga felfogása szerint – használhatja e nevet, mert úgy véli, a misében naponként újra meg újra feláldozza Krisztust. A reformáció megszüntette a klerikalizmust.

A reformáció korában „prédikátornak” nevezték az isteni Ige hirdetőjét. Felolvasta és megmagyarázta Isten szavát. Ezért írták aláírásuk

után a V. D. M. jelzetet. „Verdi Divini Minister”, vagy „Verbum Domini Minister” azaz: Isten Igéjének a szolgálója. Majd a helyi egyházközösségek végleges kialakulásával kibővült szolgálatának köre. Rendezni kellett a hívek különböző emberi ügyeit. A népnyelv találon fejezte ki ilyen nemű ténykedését a „lelkipásztor” névvel. A nyelvújítás korában tömörült „lelkészé” e kifejezés. (A gyógyász, szemész, sebész stb. mintájára.) Ez maradt a hivatalos megjelölés. A lelkipásztor a bensőségebb.

Refomátus vonatkozásban a „pap” szó használata teológiai önelentmondás. Egyedül Jézus a mi papunk. Az Ő áldozata megismételhetetlen! Használatát a bécsi császári kormányzat szorgalmazta az esperessel (szénior) és a püspökkel (szuperintendens) együtt. Így is akarta közelíteni, hogy azt ne mondjuk erőszakolni az általa remélt beolvastás előtt a református szóhasználatot.

Nekünk reformátusoknak van lelkészünk, lelkipásztorunk, igehirdetőnk. Mivel a lelkész túl hivatalosnak hangzik, a lelkipásztor bensőséges, az igehirdető kissé formális, ezért néha félszegség mutatkozik atekintetben, hogy mikor melyiket használjuk. Hivatalos megnyilatkozásban a „lelkész” a kívánatos. Így lehet lelkészi hivatal, lelkészi telefon stb. (Lelkipásztori hivatal nagyon sután hangzik. Ugyanúgy, mintha konyha helyett anyai hivatalt mondanánk...) A tiszteletes, vagy nagytiszteletű úr megszólításban ne rangjelzést lássunk. Érezzük bennük a szeretettel párosuló tiszteletet.

P. V.

Tankönyveinket lapozgatom

Mint éltes, idős katechéta, nagy érdeklődéssel forgatom unokáim hittankönyveit. Mint a szakirodalom munkása, szívesen megosztom észrevételeimet a szerzőkkel és a kiadóval.

Kezdem egy 1986-ban kiadott presbiteri kézikönyvvel. Címe: „A presbiter a gyülekezet elöljárója”. Ennek ajánlása első mondatában olvasható: „Pál apostol egy helyütt a gyülekezet vezetőjét szeretett presbiter társának nevezi (3Jn 1) „...Növendékeink azonnal észrevették és tüstént szóvá is tették: – Pál apostol nem írhatta János apostol levelét. 2. A jelzett helyen János önmagát (!) nevezi presbiternek. 3. Ami a „presbiter társ” kifejezést illeti, ez 1Péter 5,1-ben található, ahol viszont Péter apostol önmagát (!) mondja presbiter társnak.

Arra a kérdésre, hogy a presbiteri kézikönyvnek mi köze a tankönyv ügühöz, a válaszom: – nagyon is sok! Azért pedig, mert, lám a Konfirmációi olvasókönyvben, melynek címe: „Megtaláltuk a Messiást!”, a szerző az ajánlott olvasmányok sorába iktatja és melegen méltatja az említett kiadványt. Ám az ismertetőben egy szóval sincs említve a kijavítandó elírás. Tovább lapozva az egyébként igen érdekes és értékes „Konfirmációi olvasókönyvet” (1996), a 247. lapon ez ötlük szemünkbe: – 100. Mi az emberi élet kiteljesedése? – A boldog házasság: két embernek egy életre szóló szövetsége, amelyben örömmel fogadják Isten kezéből a gyermekáldást. „A két embernek” helyett pon-

tosabb lenne ez a meghatározás: egy nőnek és egy férfinak (szövetsége). Sapienti sat.

A Református hitünk (1994) c. hittankönyv a konfirmáció utáni korosztálynak szól. Ennek a 22. lapján a keresztelés szerezeti Igéjét tévesen értelmezi ezzel a szóval: „nevében”. (Bár még a revideált Bibliában is így van (1975), mégis inkább helyénvaló ragaszkodnunk Károlyi Gáspár 1590-es és Ravasz László 1971-es fordításához; itt nem sajtóhibáról, itt igeszerű, hitvallásbeli értelmezésről van szó. Tehát így javítandó: „...nevébe”! A szerző világosan látja, hogy bizony vigyáznunk kell a hasonlatokkal, amikor a Szentháromság titkára csodálkozunk rá. Csakhogy jómaga is belelép a csapdába, amikor a szent titkot a hernyó (!) bebábozódásával igyekszik érthetővé tenni. (24. lap). E hittankönyv írója 1959-ben, harmadéves teológusként egy kitűnő szeminárium dolgozatában megszívleendő sorokat írt: „...A mondanivaló helyes tagolásának első feltétele az, hogy minél egyszerűbb, rövidebb, vagy pedig terjedelmességükben is könnyen érthető, világos mondatokból álljon a beszéd. A mérföldnyi hosszúságú mondatok megfelelő tagolása nehéz feladat”. De még mennyire! Érthetetlen hát, hogy tankönyvében (!) mi módon került bele – a 39. lapon egy kétsoros, 63 szóból álló mondatzörnyeteg!/? Ez nem a ragyogó tollú szerző stílusa, itt az „idegenkezűség alapos gyanyúja” merül föl.

A „Gondviselő Isten” című fejezetet így indítja:

Mit csinál most Isten?

Be van fejezve a nagy mű, igen.

A gép forog, az alkotó pihen.

Év-millióig eljár tengelyén,

Míg egy kerékfogát újítani kell.

(Madách: Az ember tragédiája)

Ez a gondolat a deizmusra jellemző – bár a költő minden bizonnyal nem ezt akarta propagálni... – írja a szerző. Semmiképp nem ezt akarta, tudni való, hogy Madách eredeti fogalmazásában ez így szólal:

Be van fejezve a nagy mű, igen,

S úgy összevág minden, hogy azt hiszem,

Évmillióig szépen elforog,

Míg egy kerékfogát újítani kell.

Ez alkalommal az „idegenkezűség” „elkövetője” Arany János. A költőfejedelem nemes szándékkal próbálta a jót még jobbá igazítani, s íme: a mívesebben csengő rímek kedvéért megmásította lángeszű költőtársának nem deista mondanivalóját! – Legyen ez mementó minden „szöveg-gondozó” számára!

Az új iskolaév új feladatokat ró ránk. Ezek közé sorolható katechézisünk jobbítása is. Kísérje Urunk áldása ezt a nemes munkát!

Hegy-Füstös István

INNEN-ONNAN • INNEN-ONNAN

Buda

Május 24-én a Presbiteri Szövetség Budapest Északi és Budapest-Déli Református Egyházmegyei Területi Szervezete közös bibliaiskolai foglalkozására került sor a Budai Református Egyházközségben.

Sipos Ete Álmos Budapest-Nagyvárad-terti lelkipásztor a Lukács Evangéliuma 20. része 20-23. verse alapján tartott bevezető áhítatot. Itt a misszió egyik legfontosabb Igéjét találjuk. „Amiképpen engem küldött az Atya, én is olyanképpen küldelek titeket.” Az Atya küldi a Fiút, a Fiú küldi ki a tanítványokat – mégpedig a Lélek által. A misszió nem „magánvállalkozás”, hanem Jézus által indított világméretű szolgálat és feladat. A misszió röviden: az Egyház küldetése itt e Földön! Hogy lehetünk küldöttek e nemes feladatban? Mindenekelőtt meg kell térnünk bűneinkből, vennünk kell Istennek Szent Lelkét és hirdetni, hogy van bűnbocsánat, üdvösség!

Az előadásban a lelkipásztor részletesen kitért a Magyarországi Református Egyház missziói törvényére, amely 1995-ben született meg. Presbiterieinknek elsődleges célja a szolgálatban, hogy Egyházunk törvényeit megismerjék, így a Misszió Törvényt is. A missziói szolgálat nem automatikus. Ehhez az kellett, hogy a Fiú eljőjön erre a világra, meghaljon érettünk a gólgotai kereszten, feltámadjon és eljőjön a Pünkösd, a Szentlélek kitöltetése.

A misszió Krisztus szüntelen munkálkodása, amely abban mutatkozik meg, hogy a megtért embereket gyülekezetekbe küldi. Így a gyülekezet az Isten által kiválasztottak közössége! A misszió célja azonban a legnagyobb ajándék, az üdvösség elnyerése mellett – az Isten dicsőségének a szolgálata.

A lelkipásztor részletesen ismertette a misszió különböző fajtáit – mit jelent a gyülekezeti, a belmisszió és a külmisszió. Ez utóbbihoz annyit említünk meg, hogy jelentése megváltozott, nemcsak távoli földrészekre való szolgálatról lehet szó, hanem akár lakóhelyünkön is jelentkezhet, pl. ha új református testvérek felkutatására indulunk el. A misszió felelősségét a gyülekezetek a Presbitériummal kell hordozzák, gondozzák!

Az előadás után testvéri eszmecsere és beszélgetés alakult ki, majd az együttléti imaközösséget zárult.

Kolosváry Bálint

Pestszentimre

Istentől gazdagon megáldott presbiteri csendesnapot tartott a Presbiteri Szövetség Budapest-Déli Református Egyházmegyei Területi Szervezete június 21-én, a Pestszentimrei Református Egyházközségben. Ez alkalommal oly kedves vendégeket köszönthettünk, mint *Dr. Nagy Sándor*, a Dunameléki Református Egyházkerület főgondnoka, a Zsinat nem-lelkészi elnöke, *dr. Ritoók Pál*, a Presbiteri Szövetség ügyvezető elnöke, *dr. Bodnár Ákos*, a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata nem-lelkészi elnöke, a Magyar Orvosi Kamara titkára, valamint számos gyülekezet presbiterét. A bevezető áhítatot a gyülekezet lelkipásztora, *Orbán Kálmán* tartotta a Jób Könyve 16. része 1-6 versei alapján. Itt Jób már mindenét elvesztette, barátai vigasztalják, vannak jó teológiai érvek, ámde Jóbnál és a mi életünkben is nem bölcs teológiai érvekre, hanem Isten Lelke általi újjászületésre, gyógyulásra van szükség! Jézus ebben tudott példát mutatni, nekünk és a gyülekezetnek is!

Dr. Nagy Sándor főgondnok „*Magyar református presbiterek tennivalói ma és holnap*” címmel tartott igen nagy érdeklődéssel kísért előadást, amelyből most csak a főbb feladatok felsorolását tudjuk közreadni. Ezek így az alábbiak: az imádság, Isten Lelke általi feltöltetkezés, az Úr dicsőségét kell hirdetni! – Tisztáznunk kell a saját önazonosságunkat! Ki vagyok, szeretem-e felebarátomat? – Tisztáznunk kell egyházunkhoz, gyülekezetünkhöz való tartozásunkat. – A gyülekezetben a közös szolgálatra társakat kell keresnünk! – Meg kell ismernünk gyülekezetekben az adminisztratív teendőket is! – Ugyanígy meg kell ismernünk a közegyházi tevékenységet is. – Nagyon fontos a presbitereknek, a gyülekezeteknek, a lelkipásztorokkal való, Istennek tetsző kapcsolata. – A legfontosabb tén az Ige alapján való gyülekezeti építés, itt a gazdag felsorolásból kiemeljük az úri szent vacsora közösségében való élést, a hívogatót, a betegek látogatását, az adakozást! – Jó, ha van testvér-gyülekezetünk hazánkban is! – Kapcsolatot kell tartanunk a határon túl élő magyar református testvéreinkkel. – Ezen túl fontos, hogy gyümölcsöző kapcsolatot építsünk ki egyrészt az oktatási, másrészt a diakóniai intézményekkel is a diakónia szolgálatában! Fel kell használni a technika korszerű vívmányait – így az

Internetet is! Jelen kell lennünk ökumenikus alkalmakon is! – Meg kell találnunk Istennek egyénre szóló kegyelmi ajándékait!

Az előadást beható testvéri eszmecsere követte, majd *dr. Cseh Lajos*, a Területi Szövetség elnöke az ApCsel 3,1-6 alapján tartott záró áhítatot. Ennek lényege az, hogy Péter és János új életet tudtak a sánta kolodusnak ajándékozni! Mi magunk is gyógyulásra szorulunk, ezt kérjük el Istentől! Köszönetet mondunk a fogadó gyülekezet lelkipásztorának, *Orbán Kálmán*nak – aki szeretetvendégséget is rendezett a résztvevők számára!

K. B.

Villány

A Magyar Református Presbiteri Szövetség baranyai területi szervezete 2003. május 10-én tartotta hagyományos regionális presbiteri csendesnapját a villányi református templomban.

A református egyházközség presbitériumának meghívására mintegy 60-an gyűltek össze a környékbeli 17 eklézsiából a presbiterek.

A megnyitó igehirdetést *Bóka András* református lelkipásztor, nyug. esperes végezte az 1Korinthus 5,6-8 versek alapján. Az igei üzenet arról szólt, hogy megújulásra van szükség kívülről és belülről! El kell takarítani a régi kovászt, a régi szemlélet beidégződéseit, hogy a tisztaságnak és igazságnak kovásztalanságával, új teremtményként éljük életünket, mert a mi húsvéti bárányunk, Jézus Krisztus is megáldoztatott érettünk. Feladatunk az igazság és tisztaság szolgálata. Az igehirdetést *Úrvacsora* követte, majd a mohácsi Anthem Énekegyüttes szolgált.

Bana Gábor, a Presbiteri Szövetség baranyai területi szervezetének elnöke *Ezékiel 37,12-14* versei alapján végzett evangélizációs szolgálatot. Bizonyágtételében visszatekintett a döbbenetes ezékieli látomásra, amikor egy völgyben megszáradt csontokat látott maga körül és Isten kérdésére, hogy: „Emberfia! Életre kelnek-e még ezek a csontok?”, nem tudott válaszolni, csak azt, hogy: „Te tudod Uram, és Te meg is tudod tenni.” Ez az igei kérdés aktuális ma is életünkben!

Nem vagyunk-e mi is hasonlók az elszáradt csontokhoz? Mennyi minden megszáradt életünkben! Az Úrral való közösségünk, imádságaink, igeolvasásunk elerőtle-

INNEN-ONNAN • INNEN-ONNAN

nedett! Hiányzik belőlünk Jézus élő közössége, nincs Vele élő kapcsolatunk! A megoldás – épp úgy, mint Ezékiel álmában volt – egyedül Istennél van!

Istennek van hatalma a halálból feltámasztani, újjáteremteni! Isten Szentlelke a lehetetlen helyzetből is ki tud emelni! Mi semmit sem tehetünk magunkért, de Isten személyesen bennünket akar újjáteremteni, teremtő szavával. Isten a feltámadás Istene és azt teszi lehetővé, ami emberileg lehetetlen. Isten a reménység Istene, mert Ő tudja, mi a terve népével, a világgal.

Ahhoz, hogy ébredés legyen, először ébreszteni kell ébresztő igehirdetésekkkel, bizonyosságtételekkel, majd kitartóan imádkozni. Őszinte bűnvalló imádságban, személy szerint kell eljutni annak felismerésére, hogy: Milyen nagy az én bűnöm és nyomorúságom!

A bőséges ebéd után, *Nagy Ferenc József*, volt Egyházmegyei Főgondnok tartott előadást arról, hogy: Mi az ébredés jelentősége magyar református egyházi életünk megújulásában? Alap gondolatai a 397. és 396. énekünk első sorait idézték: „Oh, Sion ébredj, töltsd be küldetésed...”

„Ébredj bizonyosságtévé lélek...”

Bizonyosságtételében rámutatott arra a tényre, hogy egyházunk az alvás állapotában van. Alapvetően szükséges, hogy megújult energiával folytassuk munkánkat! Egyházi életünkben a látszat és valóság éles ellentétet mutat, különösen az elmúlt népszámlálás adatait illetően. Ha a jelen reménytelennek látszik, vissza kell mennünk dicsőséges múltunkba és onnan merítsünk erőt. Gondoljunk áldott életű csodálatos presbitereinkre mint pl. Ráday Pál, Pálóczi Horváth Ádám, a két Wesselényi. Rajtunk, magyar református presbitereken nagyon sok múlik! Többre vagyunk hivatva! A sok-sok ezer presbiter felelős egyházunk vezetéséért! A drága reformáció örökséget tűzzel-vassal meg kell őriznünk! Az önzés bűnétől meg kell szabadulnunk!

Nemzeti összefogásra van szükség, hogy a halál helyett az élők országa legyünk! A jövőt illetően egyházi életünkben súlyponti feladatot képez az ébredés, a belmisszió, a diakónia és az ifjúság nevelése! Nem missziói gyülekezetekre, hanem missziói feladatokra van szükség! Vállalni kell az irányítás felelősségét. Ki kell alakítani a kis csoportok egészséges struktúráját!

Kálvinista öntudattal legyünk Magyar Református Egyházunk munkatársai. Alá-

zattal, hűséggel, önmegtagadással kell szolgálnunk egyházunk jövőjét!

Az előadást követő ének és zenei szolgálatok zárták a csendesnapot, melynek áldott megnyilvánulása volt az összegyűlt presbiterek ajkáról elhangzó 396. ének: „Ébredj bizonyosságtévé lélek, a várfalakra örök álljanak!”

Legyen Istené a dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás ezért a szép napért!

Bana Gábor

Kocs

A Tatai Református Egyházmegye 2003. június 7-én Kocson rendezte meg idei évi presbiteri konferenciáját.

A rendezvényre pünkösd előtti szombaton, rekkenő hőségben került sor, melyen nem sokat enyhített az egyházmegye legnagyobb temploma. A kinti hőséget csupán enyhítették az ódon falak, melyek talán az időpontnak és a rendkívüli melegnek köszönhetően kevés presbitert köszönthettek. Egyszóval lehetünk volna többen is.

A konferenciát *Zsoldos Gábor* esperes nyitotta meg, s köszönte meg egyben a helyi szervezőknek, hogy e nem túl szerencsés időpontban mégis vállalták és megszervezték a találkozót.

Istentisztelet keretében *Bátty Miklós*, az egyházmegye leköszönt esperese hirdette az Igét a 2Kor 2,4 alapján, melynek vezérgondolata, hogy kincsünk cserépedényben van. Igehirdetésében szólt arról, hogy mi presbiterek, hívó egyháztagok legyünk magunk is kincset hordozóvá. S váljunk ennek az Istentől kapott kincsnek őrizőjévé, hirdetőjévé.

A helyi gyülekezet ifjú tagja, *Erdélyi Andrea* szavalata után a kocsai asszonykórus következett, s több énekszámot is előadott. Megtudhattuk vezetőjüktől, hogy ők egy ökumenikus énekkar, hiszen már kilenc éve katolikusok, reformátusok együtt énekelnek a falusi rendezvényeken.

Az asszonyokat *Becsák Sándor* idős tatai presbiter követte, aki Sík Sándor: A legnagyobb művészet című versét szavalta el teli életerővel, s korát meghazudtoló frissességgel.

A szavaltat után *dr. Hercegh Pál* lelképásztor, egyetemi tanár előadását hallgathatták meg a jelenlévők. Ő a Bibliát alapul véve a presbiteri szolgálat jelentőségéről beszélt. A hallgató, a tanító, a küzdeni tudó ember példáit alapul véve, adta elő gondolatait.

A színvonalas és közérthető előadás után *Nagy Árpádné* saját költeményét szavalta el. Mindezek után *Dobos Károly*, az egyházmegye főgondnoka zárszava következett, melyben kiemelte a presbiterek egyik legfontosabb kötelezettségét, hogy őrök állók legyenek azon a képzeletbeli sziklaszirten, melyre Jézus helyezte egyházát.

A rendezvény végeztével *Sebestyén László* gondnok invitálta szeretetvendégségre a megjelent presbitereket és érdeklődőket.

Bár a tudósítónak nem tiszta a véleménynyilvánítás, azonban, mint presbiter meg kell jegyezni, hogy az egyetlen előadást leszámítva megint nem konferencia lett ez az együttlét. Szóval, szépen végig hallgattuk a felkészült, lelkes szereplőket, énekeseket, ezzel ugye nincs is baj, sőt hála és köszönet érte! Ám ismét, most már sokadszorra meg kell kérdezni, mitől volt ez az esemény konferencia?

Bogáth István

(új tagunk)

RÖVIDEN

A pedagógus nap megünneplése Martfűn (Szlovákia)

Példaértékű alkalmat szervezett a tiszaföldvári és a martfűi református egyházközség a római katolikus testvérekkel együtt Martfűn, a római katolikus templomban. A pedagógus nap alkalmából meghívták a két település pedagógusait, akikkel élénk beszélgetés alakult ki a pedagógus napi megemlékezés keretében arról, hogy az egyház, az érintett gyülekezetek és a nem egyházi iskolákban tanító pedagógusok között milyen kapcsolat alakulhat ki. *Czirmay Árpád* martfűi lelképásztor és kedves felesége szervezte az alkalmat, amelyhez hasonlólt más gyülekezeteknek is ajánlunk.

Hírek Molványból

Varjas László, a molványi gyülekezet gondnoka számolt be a Nagydobsza és környéke Társ-egyházközségben folyó munkákról. A visszakapott régi református iskolát felajánlották a pécsi Református Gimnáziumnak táborozás céljára. A Gimnázium az ajánlatot köszönettel fogadta, és így megindult közös erővel az épület felújítása. A gyülekezetben vidofilmet készítettek erdélyi útjukról, a lelkészválasztásról és arról az ünnepségről, ahol egy több mint ötven éve eldugott zászló megtalálását is megünnepezték. Elhatározták, hogy jövő májusban presbiteri konferenciát rendeznek. Örömmel számolt be gondnok testvérünk arról is, hogy milyen hasznosnak és jónak találják a Pécsen folyó presbiterképzést, ahová nagy örömmel járnak.

Feltámadás Göcön

A tavalyi „jankafalvi csoda” után, most a göci feltámadásról számolunk be. Nagytérképen ne keressük Göcöt. Az erdélyi Mezőség felső Tóvidékén, a cegei tó északi csücskénél található. A kicsiny Cegével összenőtt még kicsinyebb falu. Wass Albert írásainak állandó helyszíne. Göc neve az I. világháború előtt európai hírnév márkanev volt. Itt készült a noszolyinak is nevezett sajt, mely mellett szemérmesen pironkodhattak a kiváló holland és svájci márkák. (A gyártás megszűnt, bár az érlelő barlang és penész mind a mai napig megvan...)

A hajdan három százalékos Göc magyar és református volt. (Ma egy kézen megszámlálható.) Temploma 60-80 lelket tudott befogadni a XVI. században. Ha Basta pribékjei nem mészárolják le a falu teljes lakosságát, a mai napig messze hangoznék a zsoldár. Az utolsó fél évszázadban megindultak a falak, beszakadt a tető. A hivatalokban pedig azt vélik, hogy csak annak a templomnak van értelme, melyet a helyi közösség fenn tud tartani. (Nem voltak ott azon a történelemórán, ahol azt tanították, hogy patrónusok is voltak!...) Egyébként sarkallatos bibliai tétel, hogy amit egyszer az Úrnak szenteltek, az mindörökké az örökkévaló Istené! – Következésképpen rendeltetés-szerűen fenntartandó a nagyobb közösség által. Nemcsak a jeruzsálemi Szentély Örökké Szent – még annak hült helye is, – hanem a göci Sion-hegye is! S minden Isten-háza!

Jól tudja ezt örök megbecsülésre méltó Szabó István testvérünk és hitvese, Vilma. A templom tövében élnek egyedüli magyar reformátusként. Az agyagos partba fokokat vájtak, hogy rövidített úton naponta háromszor felmehessenek a haranglábhoz. Naponta háromszor húzzák meg a harangkötelet: hogy hírdesse, Isten él, uralkodik és élte. Három évvel ezelőtt a Göctől 70 kilométerre levő mezőpaniti presbitérium önerejéből tetőt emelt a romos Isten-háza fölé. (Saját templomuk renoválásából visszamaradt anyagból). Két évvel ezelőtt egy nyárádmenti eklézsia az eredetivel mindenben egyező két reneszánsz kőablakot faragtatott. Most pünkösdre ismét a panitiak 10 napi munkával megerősítették a megindult falakat, s kívülről bevakolták. Most „már csak” az összedőlt cintériumot kell újjáépíteni az eredeti anyag felhasználásával, a mennyezetet és bútorzatot elkészíteni.

Az angyalok megfújták a kürtöt. A sír szája megnyílt... – „Kedves angyalok, abba ne hagyjátok!” Hadd jöjjön a Feltámadott, s köszöntson a göcieknek: „Békesség néktek!” Bizonyosak vagyunk abban, hogy mintegy félszáz „Tamás” döbben rá arra, hogy Krisztushoz tartozik. – A Szabó-házaspár egyébként 75 éves, és évtizedek óta húzza naponta háromszor a harangok kötelét...

Wass Albert úrnáját befogadó kő Marosvásárhelyen

Az elárvult göci szenthely megmentése

Wass Albert: Üzenet haza (részlet)

Üzenem az otthoni hegyeknek:

a csillagok járása változó.

És törvényei vannak a szeleknek,

esőnek, hónak, fellegeknek

és nincsen ború, örökkévaló.

A víz szalad, a kő marad,

a kő marad.

Üzenem a földnek: csak teremjen,

ha sáska rágja is le a vetést.

Ha vakond túrja is a gyökeret.

A világ fölött öröködik a Rend

s nem vész magja a nemes gabonának,

de híre sem lesz egykor a csalánnak;

az idő lemarja a gyomokat.

A víz szalad, a kő marad,

a kő marad.

Üzenem az erdőnek: ne féljen,

ha csattog is a baltások hada.

Mert erősebb a baltánál a fa

s a vérző csonkból virradó tavaszra

új erdő sarjad győzedelmesen.

S még mindig lesznek fák, mikor a rozsdá

a gyilkos vasat rég felfalta már

s a sújtó kéz is szent jóvátétellel

hasznos anyaggá vált a föld alatt...

A víz szalad, a kő marad,

a kő marad.

Üzenem a háznak, mely fölnevelt:

ha egyenlővé teszik is a földdel,

nemzedékek őrváltásain

jönnek majd újra boldog építők

és kiássák a fundamentumot

s az erkölcs ősi, hófehér kövére

emelnék falat, tetőt, templomot.

Jön ezer új Kőműves Kelemen,

ki nem hamuval és nem embervérrel

köti meg a békesség falát,

de szenteltvízzel és búzakenyérrel

és épít régi kőből új hazát.

Üzenem a háznak, mely fölnevelt:

a fundamentum Istentől való

és Istentől való az akarat,

mely újra építi a falakat.

A víz szalad, de a kő marad,

a kő marad.

És üzenem a volt barátainak,

kik megtagadják ma a nevemet:

ha fordul egyet újra a kerék,

én akkor is a barátjok leszek

és nem lesz bosszú, gyűlölet, harag.

Kezet nyújtunk egymásnak és megyünk

és leszünk Egy Cél és Egy Akarat:

a víz szalad, de a kő marad,

a kő marad.

ÖRÜLJETEK AZ ÖRÜLŐKKEL ÉS SÍRJATOK A SÍRÓKKAL...

Az elmúlt időszakban több olyan kedves testvérünkkel kapcsolatos örömteli, vagy éppen szomorú esemény történt, amelyekről, – úgy gondoljuk, – fontos beszámolnunk röviden, hisz őket sokan ismerik (ismerték) egyházunkban, Szövetségünkben. *Balla Tibor*, Szövetségünk tiszteletbeli elnöke és alapító tagja, valamint *dr. Cseh Lajos*, a Szövetségünk elnökségének tagja, a Budapest-Déli Egyházmegyei Területi Szervezetünk elnöke 75., *D. Szabó Dániel*, Szövetségünk jelenlegi elnöke és *Bana Gábor*, baranyai területi szervezetének elnöke 70. születésnapját ünnepelte a közelmúltban. Szeretettel köszöntjük őket és hálát adunk Istennek a rajtuk keresztül kapott ajándékokért és további életükre Isten áldását kérjük.

*

A Magyarországi Református Egyház Zsinata Imre Sándor díjjal tüntette ki a pedagógus nap alkalmából *dr. Nagy Mihály* testvérünket, a Debreceni Református Gimnázium nyugalmazott igazgatóját, Szövetségünk Tiszántúli Egyházkerületi Területi Szervezete, ill. Koordinációs Bizottsága elnökét. Örülünk, hogy az a hosszú évtizedes pedagógusi, iskolavezetői munka, amelyre sok, volt diák emlékezik hálálal, elismerést nyert. Istennek adunk hálát, hogy *dr. Nagy Mihály* testvérünk az ifjúság után ugyanolyan lelkesedéssel foglalkozik a „vénekekkel” is.

*

Sohajda Péter

Valóban sírnunk kell a sírókkal, amikor arról kell megemlékeznünk, hogy ismét egy melegszívű, áldozatkész testvérünköt kellett búcsút vennünk. 2003. június 27-én váratlanul elhunyt zempléni területi szervezetünk elnöke. Isten sokat próbált szolgálja volt ő, aki nehéz és küzdelmes élete során megszenvedte az elmúlt rendszer hátratételeit, származása miatt. A sárospataki kollégiumi évek után, érettségivel a MÁV-nál helyezkedett el a legnehezebb vasúti munkára, majd elvégezve a MÁV Tisztaképző Intézetét, a győri főiskolát, még további két diplomát szerzett. Eközben mindig hű maradt egyházához és szolgálta azt. A sátoraljaújhelyi egyházközség presbitereként és Széphalom polgármestereként küzdött azért, hogy a Kossuth kertben Széphalom templom és konferencia központ épüljön. Ezért sok támadás érte, amelyet azonban ő derűvel tudott viselni. Sok igazszolgálatot is végzett Széphalom, több kárpátaljai gyülekezetben, Balatonszárszón. Szervezte a szerencsi presbiteri konferenciákat, a presbiterképzést, a népfőiskolai mozgalmat. Örültünk, amikor a legutóbbi egyházi tisztújításkor egyházmegyei főjegyzővé választották. Utolsó szolgálata, mint arról más helyen megemlékezünk, a szerencsi presbiteri vasárnapon volt.

Temetése július 2-án volt a sátoraljaújhelyi temetőben, ahol *dr. Börzsönyi József* esperes hirdette az Igét a Mt 5,16 alapján. Sohajda Péter három fákylát égetett, a hit, a haza és a család fákyliját. Az egyházközség és a család

nevében *Kádár Ferenc* sátoraljaújhelyi lelkipásztor búcsúzott, Sátoraljaújhely városa nevében *Szamosvölgyi Péter* polgármester, a Presbiteri Szövetség nevében az ügyvezető elnök vett búcsút Sohajda Pétertől.

Sohajda Péter az áhitatot tartja Tahiban

Presbiterek vasárnapja – presbiterek imanapja

Ebben az évben június 22-én tartotta egyházunk a presbiterek vasárnapját, Szövetségünk pedig erre a napra hirdette meg immár harmadik alkalommal a presbiterek imanapját. Az ezekkel kapcsolatos alkalmakról több helyről kaptunk rövidebb-hosszabb tudósítást írásban és telefonon. Ezeket a következőkben röviden ismertetjük olvasóinkkal.

Kétségtelenül a legjelentősebb alkalom a zempléni egyházmegyében volt, ahol immár hagyományosan nagy ünnep a presbiterek vasárnapja. Szerencsen, a műemlék templomban, *dr. Börzsönyi József* esperes hirdette az igét, amelyben a presbiterek egyházi kötelességeiről szólt. Az ünnepi alkalmon jubiláló presbitereknek adtak át emléklapokat. Az ünnepségen résztvett és felszólalt *dr. Orbán Viktor*, volt miniszterelnök is. Őt köszöntötte *Sohajda Péter*, a Szövetség zempléni területi szervezetének elnöke is, akinek – sajnos – ez volt utolsó szolgálata. Ő a presbiterek közéleti felelősségéről szólt. Az ünnepi alkalom keretében emlékeztek meg a Rákóczi szabadságharc 200. évfordulójáról is, hisz a Rákóczi család jeles sarja, Rákóczi Zsigmond a szerencsi templomban lévő gyönyörű vörösmárvány síremlék alatt alussza örök álmát. Az ünnepségen részt vett és felszólalt *D. Szabó Dániel*, Szövetségünk elnöke is.

Kovács Béla, a vértessaljai területi szervezetünk elnöke beszámolt arról, hogy a bicskei gyülekezetben az istentisztelet keretében folyt le az imanap, amikor is a presbiterek és a gyülekezeti munkások az Úr asztala körül állva

imádkoztak. Nagy jelentőségű és példaértékű az, hogy ezen a vasárnapon az ígérhetőség szolgálatát is presbiterek, mégpedig éppen területi szervezetünk elnöke végezte. Amint írja: „A Szentlélek segítségével az Ézs 1,15-17 versei alapján tettem bizonyosságot az imádkozás kegyelmi ajándékáról, fontosságáról, gyakorlatáról és tanítottam az imádságok meghallgatásának akadályairól. Szóltam arról, hogy nem minden imádság jut el Istenhez. Az Ige alapján négy akadályt emeltem ki: véresek a kezeink (Ézs 1,15-16), nem tiszták a szívünk szándékai (Zsolt 66,18-20), nem jól kérjük kéréseinket (Jak 4,2-3). Akadály lehet családi életünk nem Istentől rendelt helytelen gyakorlata is. (1Pt 3,7).

Varjas László molványi gondnok beszámolt arról, hogy a presbiterek vasárnapján a presbiterek kötelességeiről szólt az ígérhetőség.

Bana Gábor, baranyai területi szervezetünk elnöke arról számolt be, hogy a Pécs belvárosi gyülekezetben is megemlékeztek a presbiterek vasárnapjáról és a jubiláló presbitereknek emléklapokat osztottak ki.

A Budapesti Józsefvárosi és az Újpest-Bel-sővárosi Egyházközségben az istentisztelet után tartották az imaközösséget, amelyen a presbiterek nagyrésze részt vett és minden résztvevő imádkozott. A presbiterek mintegy ötnegyed-óra hosszat voltak együtt imaközösségben. A józsefvárosi gyülekezetben ünnepi presbiteri gyűlés is volt, ahol beszámolókat hangzottak el az elmúlt missziói évről, majd a presbiterek együtt fogyasztották el a gazdag ebédet.

INNEN-ONNAN

Jászberény

„Te pedig a szívben lévő igazságot kedveled és a bölcsesség titkára tanítsz engem” (Zsolt 51,8) Ezzel az Igével köszöntötte *Szabó Róbert* lelkipásztor a Jászberénybe presbiterképzésre érkező presbitereket. A megnyitó áhítat alapigéje a Jn 5,36 volt, amelynek magyarázatából az vált hangsúlyossá, hogy mint vezetők kinek hiszünk? Jézus földi idejében a vezetők nem hittek Jézusnak. Ez a gondolat adta meg az alaphangját az egész képzési alkalomnak. Ezután *Szabó Dénes*, a Délpesti Egyházmegye gondnoka tett bizonyosságot arról, hogy csak Jézus Krisztusra lehet felépíteni az egyházat, mert ez az örök alap, a különféle, akár nagyon hasznos módszerek csak ideig valók. Ezzel összefüggésben szólt a rendszerváltozással kapcsolatos kérdésekről is. Bemutatkozott *Szabó István* egyházmegyei főjegyző is. Ez jó alkalom volt arra, hogy akik még személyesen nem találkoztak az új tisztségviselőkkel, most megismerhették őket.

Burján Zsolt lelkipásztor Dávid királyról tartott igen érdekes előadást. Jóllehet Dávid Isten szerint való király volt, de ő is vétkezett, mégis mivel megalázta magát mindig az Úr előtt és bevallotta bűneit, az Isten megkegyelmezett neki. *Szalkai László* lelkipásztor a Heidelbergi Kátének a sákramentumokról, azon belül a keresztségről szóló kérdéseiről tartott előadást. Ezzel kapcsolatban élénk beszélgetés alakult ki, különösen a keresztséggel kapcsolatban. Azt is megállapíthatták a jelenlévők, hogy a konfirmáció óta igen sokat felejtettek és ezért jó lenne időnként a gyülekezetekben is feleleveníteni a Kátét. Szünet után *Maczó Zsolt* Kálvin János életéről szólt. Szó esett arról, hogy vajon „kálvinisták” vagyunk-e? Maga Kálvin is azt mondta, ne őt kövessük, hanem Jézust. A jelenlévők örömmel üdvözölték, hogy a lelkipásztorok milyen nagy szeretettel és aktivitással vesznek részt a presbiterképzésben. Az eleve elrendelésről – immár hagyományosan – élénk vita alakult ki. A helybeli lelkipásztor imádsága és áldása zárta az alkalmat, amelyről a résztvevők Istennel és egymással való közösség örömeivel távoztak. A képzésen 89-en vettek részt.

Berkes József - Sólyom Gábor
A területi szervezet elnökségi tagjai

Új gyülekezet születése egy lakótelepen (Tapasztalataink Káposztásmegyeren)

Az irány (látás)

1. Tisztázni kell, hogy mit bízott ránk Isten: pontosan melyik az a terület, kik azok az emberek. Nem végzi-e más már ezt a feladatot?

2. Helyi gyülekezetet akarunk, ami magyar református hitvallású közösségként része a Magyarországi Református Egyháznak?

3. Bármilyen kicsi is kezdetben, az imádság és a munka iránti igény nagy legyen. Lehetőleg helyben legyen keresztlő, konfirmáció, önálló táborkok.

4. Az alap az igehirdetés. A szervezés nem lehet ennél fontosabb ügy. A hagyományokat is az Ige ítélje meg! (Rajongó szélsőségek nem építenek.)

5. A gyermekek közötti munka azonnal induljon meg, úgy, hogy bennük a jövő ifjúságát, illetve presbitériumát lássuk. A családi, házaspári munka, és a lelkigondozásuk a gyermekmisszió velejárója.

A környezet (A lakótelep)

6. Az új gyülekezet magja helyben lakó legyen. Lehetőség szerint a lelkész is.

7. Az evangélium személyes emberi kapcsolatok útján terjed a legeredményesebben. Nem látványos, de alapos ez a módszer. (Látogatások, házi alkalmak, utcai beszélgetések.)

8. Legyen egy közismert, látható és azonosítható „telephely”. Mindig világos legyen az,

hogy kik vagyunk és mit akarunk. (Pl. meghívókon, plakátokon.)

9. A ránk bízott embereket szeressük, tiszteljük, függetlenül az ő hozzáállásuktól, vagy a mi eredményességünktől.

10. A területen működő, vagy missziót folytató más keresztyén gyülekezetekkel, ha lehetséges, működünk együtt. Ha nem lehetséges, akkor is békés köszönő viszonyt tartunk, ne harcoljunk ellenük. (Óvatos távolságtartás, egyértelmű állásfoglalás szükséges lehet.)

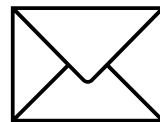
A református egyház (A szervezet)

11. Bár cél az önálló egyházközség megalakulása, ezt siettetni nem kell. Az anyaggyülekezet lelkészével és presbitériumával tisztes, nyitott, őszinte kapcsolatot kell ápolni akkor is, ha nézetkülönbségek nehezítik azt. (Bizalom, tisztelet, beszélőviszony.)

12. Az anyagi függetlenség kiépítése, ha szükséges, alapítvány létesítése révén. Türelmes megbeszélés minden érintettel. Fontos, hogy egyértelmű és tisztázott legyen a pénz kérdése.

13. A Szentlélek ajándékai különbözőek, ezért külső segítséget is igénybe kell venni, pl. evangélizátorokat, vendégigehirdetőket, lelkigondozókat, missziói szervezeteket. (Tanítás, családgondozás, gyermekmunka stb.)

Csere Gábor

Leveles- ládánkból

Tisztelt Presbiter!

A kétféle hazafiság c. cikket olvasva az az érzésem támadt, hogy a magyar reformátusokra 2003-ban a katolikusok, a legitimásták, a Habsburgok a legveszélyesebbek. Református hazafiságunkba pedig „nem illik bele a Szent Koronára való eskütétel.” De ki esküszik ma a Szent Koronára? Azok a reformátusok, akik korábban a Koronára esküdtek, illetlenül viselkedtek? Jó lenne, ha a Presbiter közölné református nagyjaink vélekedését a Szent Koronáról. „A baj ott kezdődik – mondja a cikk –, hogy a szilárdan kuruc és republikánus gondolkodású magyarokat magától a nemzeti gondolatok támogatásától riasztják el.” (Ti. a katolikusok.) Nézzük a kurucokat! II. Rákóczi Ferenc hívő katolikus volt. Tisztjei és legénységének többsége szintén. Republikánusok voltak a következő „jeles” katolikus papok: Hock János, Varga Béla, Balogh Istán szegedi plébános stb. A reformátusok között is voltak olyanok, akiktől távol állt a „kuruc, republikánus” gondolkodás, és kitarítottak a magyar királyság mellett. Ilyen volt Szász Lajos főgondnok, akit a republika alatt kivégeztek. Itt jegyzem meg, hogy Tildy Zoltán ref. lelkész köztársasági elnöksége alatt több protestánszt végeztek ki, mint „Mária országában”. Több protestáns szenvedett börtönt, internálást, üldöztetést ártatlanul, mint bármikor. (Pl. Jány Gusztáv tábornok, aki Tildy alatt vált mártírrá. A jelenlegi köztársaság „az ellene emelt vád alól felmentette, mert a terhére rótt bűncselekményt nem követte el.”)

A csíksomlyói búcsú látogatása sem illik bele a református hazafiságba – írja a lap. Ezt már csak megmosolyogni lehet. Kérdésem: a Nyitott Szemmel, az valami vicc rovat?

Huszár Sándor
Miskolc

*

Szerkesztői megjegyzés

Legutóbbi szerkesztőbizottsági ülésünkre Kövespataki László Testvériünk magával hozta közlés végett „Hozzászólók – Hozzászólások” c. válaszát. Ennek tartalmát a jelenlévő szerkesztőbizottsági tagok egyenként véleményezték, majd szavazással úgy döntöttek, hogy a hozzászólást nem ajánlják megjelentetésre. Mind a Szerző, mind az Olvasók megértését kérjük!

A presbiter könyvespolcára

Kétszázéves

a bajánsegyházi egyházközség

Újabb szép példáját láthatjuk annak, hogy miként becsüli meg Istentől erőforrásul kapott múltját egy jövőt építő kis eklézsia. Szép, tartalmas emlékkönyvvel, „melleleg” több napos ünnepséggel és egész esztendő átölelő programmal veszi számba sok nemzedék hitének gyümölcseit. Így alapozza meg jövőjét.

A könyv bevezető része ismerteti az egyházközség létrejöttét megelőző másik két évszázadot. E korszaknak első felében egész Vas-megyével együtt a hírneves Batthyány Boldizsár virágoztatta fel az Őrséget. Egy megye területén négy református egyházmegye! Majd következett az ellenreformáció mindent pusztító korszaka: lerombolt templomok, elűzött prédikátorok, szétzúzott presbitériumok. Áldott emlékü II. József császár Türelmi Rendeletével élve, Nemesnépi Zakál György „Eőrségh Eőrnagy”, magyarországi hités ügyvéd és falusi gazda templomot és iskolát, prédikatori és rektori állást szervez. E nagy jelentőségű, erőfeletti munkálkodáshoz Palóczy Horváth Ádám, a korszak nagy mindenese adott politikai és erkölcsi segítséget. Mindegyikük ténykedését külön tanulmány ismerteti.

Az első „boronatemplomot” hamarosan felváltja a ma is álló kőtemplom. 180 év óta ebből hangzik Isten megtartó Igéje. E templom és iskola számos nagy embert adott az országnak, egyháznak. Pedig volt idő, amikor „e világ minden ördöge elnyelni akarta...” Az évkönyvet sok törté-

nelmi értékű kép gazdagítja. Értékét növeli, hogy az egyházközség valamennyi családja ajándékba kapta! Köszönet érte a helyi polgármesteri hivatalnak. A fedőlapot a rendkívül beszédes egykori pecsét képe díszíti. Elmondja az egykori nehézségeket, s útmutatást ad a jövőre. A könyvet *Hella Ferenc* nemrégiben meghívott ifjú lelkész szerkesztette.

Az izraeli-palesztin konfliktus napjaink politikai éltének legösszetettebb és legértetlenebb válságjelensége. Ötven éve meghatározza az egész Közel-Kelet mindennapjait, s közvetve egyértelműen hozzájárult a 2001. szeptember 11-én végrehajtott terrortámadáshoz. Két nép követeli – más-más érvekre hivatkozva – ugyanazt a földet. Feloldható lesz valaha is a konfliktus? S ha igen, hogyan? A nagyszerű könyv új és alaposan átdolgozott kiadásában ezekre a kérdésekre keres választ a szerző, aki 1968-tól 16 évig élt és dolgozott a Közel-Kelet különböző országaiban. (Jelenleg a bejrúti Közel-Kelet Teológiai Akadémián tart előadásokat az iszlámról.) Saját tapasztalatai alapján képes rávilágítani a konfliktus okaira, miközben vezetésével végig követhetjük a Szentföld történetét a kezdetektől napjainkig. Megismerhetjük a szembenálló felek egymásnak feszülő érveit és szempontjait. Betekintést nyerünk az Ó- és az Újszövetség tanításá-

ba is, már ami a „föld” fogalmát illeti, s egyszersmind megérthetjük azt is, melyek a Biblia „felhasználásának” megengedhető és elfogadhatatlan módozatai a konfliktus kezelésében. A szerző közel hozza a történelmet, s eligazít a bibliai tanítás rengetegében. A bővített kiadásban szó esik a cionizmusról, a keresztyén cionizmusról, a dispenzacionalizmusról, napjaink politikai erőviszonyairól és a cionizmusra adott iszlám reakciókról is.

Szóözönben élünk. Az egyház ebben éppen úgy elmerül, mint a társadalom bármely más közössége. Többnyire a monológ uralkodik a párbeszéddel szemben, az információ az önálló gondolkodás fölött. Az egészséges ember úgy védekezik, ahogy tud, vagy ahogy a közmondás tartja: egyik fülembe be, a másikon ki. A bibliodráma kevés szóval él. Így adja vissza a csönd ölelte valóság eredeti jelentését és jelentőségét. A teljes embert látja, a testlélek-szellem egységét, és a testnyelv, a mozdulatok kifejező erejét használja. A játék az alapeleme – az, amivel a gyermek önfeledten tanulja érteni a világot.

(Folytatás a 15. oldalon)

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Május

- 10.:** Villányban tartotta baranyai egyházmegyei szervezetünk presbiteri csendesnapját, amelyről lapunk más helyén számolunk be.
- 14.:** Szövetségünk számvizsgáló bizottságának ülése, amelynek során Szövetségünk I-IV. havi gazdálkodását vizsgálták meg. A jegyzőkönyv szerint hiba nem merült fel.
- 23.:** Szövetségünk elnöksége tartotta ülését a Budapest Újpest Belsővárosi Egyházközség gyülekezeti termében.
- 24.:** A Budapest Északi és a Budapest Déli egyházmegyei területi szervezet közös bibliaiskolai alkalmat szervezett. Erről lapunk más helyén számolunk be.
- 27.:** A Szövetség képviselői Révkomá-

romba utaztak, hogy előkészítsék a nemzetközi konferenciát.

Június

- 7.:** Kocson rendezett presbiteri konferenciát a Tatai Református Egyházmegye. Szövetségünk új tagja, *Bogáth István* küldött erről az alkalomról beszámolót, ami lapunk más helyén olvasható.
- 13-14.:** A Budapest Északi Egyházmegye tartotta presbiteri konferenciáját Tahiban, amelyen előadást tartott *Balla Tibor* tiszteletbeli elnökünk, valamint az a ügyvezető elnök és a missziói titkár is.
- 21.:** Budapesten a Pestszentimrei Egyházközség templomában tartotta a Budapest Déli Egyházmegyei Területi

Szervezet körzeti presbiteri csendesnapját. (Lapunk más helyén erről is részletes beszámolót közlünk.)

- 22.:** A presbiterek vasárnapja és a presbiteri imanap. Ezekről összefoglaló tudósítás olvasható lapunkban.
- 27-29.:** A Szövetség 12. Nemzetközi (kárpat-medencei) Presbiteri Konferenciája Révkomáromban és Komáromban. A konferencia állásfoglalását a lapunk más helyén olvashatják.

Július

- 2.:** Sátoraljaújhelyen volt Sohaja Péternek, a Zempléni Egyházmegyei Területi Szervezetünk elnökének temetése, aki 57. életévében hunyt el váratlanul. A temetésről más helyen beszámolunk.
- 14.:** A Presbiter 2003. 4. számának lapzáró szerkesztőbizottsági ülése. Örömmel jelentjük azt is, hogy Szövetségünk Elnökségének elmúlt számunkban közölt levelére igen sok válasz és lapzártaig 82 belépési nyilatkozat érkezett.

Felhívás

Tisztelettel és szeretettel felhívjuk Szövetségünk minden tagját, illetve a Presbiter c. lap minden előfizetőjét, hogy amennyiben még ez évi (esetleg elmúlt évi) tagdíjukat, illetve előfizetési díjaikat nem rendezték, akkor azt mielőbb tegyék meg, mert Szövetségünk anyagi helyzete ezt megköveteli. A I. félév zárásakor megmutatkozott, hogy a tagdíjak 59%-a, az előfizetési díjak 46%-a folyt be június 30-ig. Sajnálatosan elmaradt eddig a tervezett támogatások igen nagy része is. Eddig csak egyházunk Zsinatától és a Dunamelléki Egyházkerulettől, valamint az Órségi Egyházmegyétől kaptunk támogatást. Köszönjük ezúton is azoknak a testvéreinknek a támogatását, akik viszont „terven felül” támogatták már eddig is Szövetségünket. Kérünk tehát mindenkit ismételtén, hogy Szövetségünket támogatni szíveskedjék. Szövetségünk csökkentett összegű pótköltségvetés készítésére kényszerül, ami súlyos megszorításokat fog jelenteni tevékenységünkben.

A Presbiteri Szövetség Elnöksége

(Folytatás a 14. oldalról)

A játékos kapcsolatba kerül, együttműködik, kezdeményez vagy reagál, cselekszik vagy elszenvad. De minden esetben annak a csoportnak a tagjaként éli meg a pillanatot, amely akkor és ott az emberiség nagy családját képviseli számára. (*Eisenbarth Krisztina*, a könyv lektora)

Mottó: *Ahogy „Jerikó rózsája” a sivatagban kivirágzik, még ha csak évszázadok múltán is éri újra víz, ugyanúgy élednek föl a bibliai szövegek a bibliodráma érintésére.*

Ebben az ún. „bielefeldi iskola” alapművének számító kötetben minden megtalálható, ami a bibliodráma elméleti és

gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban a hazai olvasók számára érdekes lehet. A magyar nyelvű változat elkészítői számos lehetőséget látnak e mű alkalmazásával, hasznosításával kapcsolatban. *Így ajánlják azt drámapedagógiával foglalkozó tanároknak, mentálhigiénés, illetve más pszichoterápiás csoportfoglalkozást vezető, gyülekezeti, esetleg egyéb szociális- vagy börtönpasztorációs szolgálatot végző munkatársaknak, s mindazoknak, akik a bibliai szövegekben – ebben a „prófétákat nélkülöző korban” is – kutatják, s talán már felfedezni vélik annak a mai, posztmodern ember számára is valóságos és aktuális üzenetét, mondanivalóját.*

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Dr. Bodolay Géza, Dr. Ritoók Zsigmond, Hegyi-Füstös István, Dr. Papp Vilmos, Dr. Cseh Lajos, Kövespataki László, Mikó László, Pintér Mihály, dr. Viczián Miklós.* Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. Békefy Lajos.* Felelős kiadó: *D. h. c. Szabó Dániel.* Tördelés: *Heckmann Tamás.* Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: presbiteri.szov@freemail.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belsőre évi 700 Ft, külföldre (a velünk határos országokba) 2000 Ft, Európába 15 EUR, a tengerentúl más országaiba 20 \$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készült a Százszorszép Kft. nyomdájában. Felelős vezető: *Vas Ágota.* Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza!

Internet cím: www.parokia.net

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!
Egy példány ára: 120 Ft

A 7. Országos Presbiteri Konferencia Programja

Tahi, Sion hegye konferenciatelep – 2003. szeptember 3–6.

A nagy vacsora (Lk 14,15-24)

2003. szeptember 3. (szerda)

- 13.00-14.00: Érkezés, regisztráció, elhelyezkedés
 14.00-14.15: Megnyitás, köszöntés (D. Szabó Dániel, a Presbiteri Szövetség elnöke)
 14.15-15.00: Megnyitó áhítat (Bacsikai Bálint lelkipásztor, Budapest-Józsefváros)
 Meghívás a nagy vacsorára (Lk 14,15-24)
 15.00-16.30: Közös beszélgetés: Kik a hivatalosok és kik a választottak?
 A beszélgetést vezeti: Bacsikai Bálint lelkipásztor
 16.30-17.00: Szünet
 17.00-18.00: Bizonyágtételek „Isten engem is meghívott...”
 18.00-19.00: Vacsoraszünet
 19.00-19.15: Közös éneklés
 19.15-20.00: Evangélizáció, imaközösség (Tariska Zoltán lelkipásztor, Pécel) „Jertek el, mert immár minden kész!” (Lk 14,17)
 20.00-21.00: Közös éneklés, filmprogram (fakultatív) (Mikó László, a Presbiteri Szövetség missziói titkára)

2003. szeptember 4. (csütörtök)

A napi téma: Gyülekezetépítés és misszió a tévitanítások pergőtüzében

- 7.30-8.00: Imaközösség (fakultatív Mikó László)
 8.00-8.45: Reggeli
 9.00-9.30: Reggeli áhítat (Schaller Tamás lelkipásztor, Monor-Nagytemplom) A nagy vacsora készítője
 9.30-10.15: Okkult tanítások – babonás bűnök – gyülekezetromboló szekták
 10.15-11.00: A kábítószer vonzásában és fogságában (Victorné Erdős Eszter, a Ráckeresztúri Drogrehabilitációs Otthon vezetője)
 11.00-11.15: Szünet
 11.15-12.00: Közös beszélgetés (vezeti: Dr. Ritoók Pál, a Presbiteri Szövetség ügyvezető elnöke)
 12.00-13.00: Bizonyágtételek
 13.00-16.30: Ebédszünet, pihenő
 16.30-17.30: Természetgyógyászat és következményei (Dr. Erdélyi Judit főorvos)
 17.30-18.00: Kérdések, hozzászólások
 18.00-19.00: Vacsoraszünet
 19.00-19.15: Közös éneklés
 19.15-20.00: Evangélizáció, imaközösség. Kifogás vagy elfogadás? „Elkezdtek magukat mentegeni” (Lk 14,18) (Tariska Zoltán lelkipásztor, Pécel)
 20.00-21.00: Közös éneklés, videoprogram (fakultatív) (Mikó László, a Presbiteri Szövetség missziói titkára)

2003. szeptember 5. (péntek)

A napi téma: Külmisszió itthon, szomszédaink, akikkel együtt élünk

- 7.30-8.00: Imaközösség (fakultatív Mikó László)
 8.00-8.45: Reggeli

- 9.00-9.30: Reggeli áhítat (Ablonczy Zsolt lelkipásztor, Budapest-Kispest-Központ) „Elküldte szolgáját” (Lk 14,21)
 9.30-10.15: Szomszédaink a romák – Cigánymisszió. (D. Szabó Dániel, a Presbiteri Szövetség elnöke)
 10.15-11.00: Szomszédaink a Távol-Keletről
 11.00-11.15: Szünet
 11.15-12.00: Szomszédaink a „más vallásúak” (ateisták, buddhisták, mormonok, muszlimok) Sípós Ete Álmos lelkipásztor, Budapest-Nagyvárad tér
 12.00-13.00: Közös beszélgetés, bizonyágtételek (Orján Géza szociális munkás). A beszélgetést vezeti: Sípós Ete Álmos lelkipásztor, Bp.-Nagyvárad tér
 13.00-16.30: Ebédszünet, pihenő
 16.30-18.00: Közös beszélgetés. Vezeti: Dr. Ritoók Pál, ügyvezető elnök
 18.00-19.00: Vacsoraszünet
 19.00-19.15: Közös éneklés
 19.15-20.00: Evangélizáció, imaközösség. Mindenki jöhet! (?) „Kényszeríts bejönni mindenkit (Lk 14,23) (Tariska Zoltán lelkipásztor, Pécel)
 20.00-21.00: Közös éneklés, videoprogram (fakultatív) (Mikó László, a Presbiteri Szövetség missziói titkára)

2003. szeptember 6. (szombat)

- 7.30-8.00: Imaközösség (fakultatív Mikó László)
 8.00-8.45: Reggeli
 9.00-9.15: Közös éneklés
 9.15-10.00: A konferencia összefoglalása, állásfoglalás elfogadása (Dr. Ritoók Pál, ügyvezető elnök)
 10.00-10.30: Elnöki zárszó (D. Szabó Dániel, elnök)
 10.30-11.45: Istentisztelet, úrvacsoraosztás. A kívülmaradt meghívottak. „Senki a meghívottak közül nem kóstolja meg az én vacsorámat” (Lk 14,24) (Csomós József püspök, Tiszáninneni Református Egyházkerület)
 12.30: Ebéd, hazautazás
 (Ahol az előadó nevét nem tüntettük fel, ott az előadó még nem jelentett vissza.)

A konferencia részvételi díja a teljes időre 7800 Ft, egy napra (szállás nélkül): 1800 Ft.

Jelentkezési határidő és a megközelítésre vonatkozó részletes felvilágosítás: 2003. augusztus 22-én 12 óráig.

- személyesen a Magyar Református Presbiteri Szövetség irodájában: Budapest IX., Ráday utca 28. I. 105., vagy
- telefonon, ill. faxon: 06-1-476-3211 vagy
- e-mailen: presbiteri.szov@freemail.hu

A jelentkezőktől a megjelölt határidőig a részvételi díj felét kérjük

- bankszámlánkra átutalni: 11705008-20416641 vagy
- pénztárunkba hétköznap 8 és 12 óra között befizetni.

Várjuk Testvéreink jelentkezését!